Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

ROK XL. Lwów, dnia 25 maja 1936 r. NUMER 5

TREŚĆ:

1.

Powoływanie w odpowiedziach daty i liczby pisma oraz oznaczanie przedmiotu sprawy.

Pismo Prezydjum Rady Ministrów z dnia 13 maja 1936 r. Nr. 55 — 43/I.

Prokuratorja Generalna zwróciła się do Prezydjum Rady Ministrów z zawiadomieniem, że władze i urzędy państwowe nie powołują często daty i liczby pisma w nadsyłanych do tego urzędu odpowiedziach oraz nie podają oznaczenia przedmiotu sprawy.

Prezydjum Rady Ministrów prosi o przypomnienie podległym władzom i urzędom wydanych w tej sprawie zarządzeń, gdyż nieprzestrzeganie ich utrudnia łączenie akt i opóźnia załatwienie spraw.

Pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 19 maja 1936 r. Nr. SM. 8/36.

Wślad analogicznego pisma z dnia 22 stycznia 1927 r. Nr. O. Prez. 348/27[1]) do wiadomości i stosowania.

Dyrektor Biura Personalnego: (—) *W. Przybyłowicz.*

2.

Obroty za pośrednictwem P. K. O.

Pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 9 kwietnia 1936 r. L. D. III. 4904/3/36.

Celem ujednostajnienia trybu postępowania w obrotach za pośrednictwem P. K. O., Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości niżej przytoczone zasady, ustalone przez Pocztową Kasę Oszczędności w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu:

1) Czeki przelewowe pojedyńcze, oraz czeki zbiorowe, zarówno przelewowe jak i przekazowe, mogą być wystawiane na sumy nieograniczone.

2) Czeki przekazowe pojedyńcze jak również załączniki do czeków zbiorowych tak przelewowych jak i przekazowych (dowody przelewu, przekazy) nie mogą przekraczać kwoty 20.000 zł.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1927 r., str. 80.

3) Przekazy czekowe, płatne w miejscowościach, w których niema Oddziału Banku Polskiego lub Oddziału P. K. O., nie mogą przekraczać kwoty 2.000 zł.

4) W przypadkach dołączenia do czeków przelewowych blankietów nadawczych zamiast dowodów przelewu (§ 28 p. 3 przepisów rach.-kas. dla władz i urz. p.), należy odnotować na wszystkich 3-ch odcinkach blankietu numer konta, z którego przelew ma być dokonany, a to w formie adnotacji: „przelew z konta Nr......".

5) Spisy przekazów należy sporządzać tak, aby przekazy ponad 500 zł były zgrupowane razem na początku lub na końcu spisu, jeżeli zaś do czeku załączono kilka arkuszy spisów, wtedy przekazy ponad 500 zł winny być objęte osobnym spisem. Takie rozgrupowanie ułatwia czynności na terenie P. K. O.

6) Te egzemplarze spisów przelewów oraz spisów przekazów, które zwracane są władzom asygnującym (§ 28, ust. 4, przep. rach.-kas. dla władz), mają zawierać stemple P. K. O. na dowód uskutecznienia przelewu, względnie przekazu oraz sprawdzenia spisów z załącznikami (dowodami przelewu, przekazami).

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że zgodnie z zasadą wyrażoną w p. IV okólnika Min. Skarbu z dnia 6 października 1934 r. Nr. D. III. 16392/3/34, w myśl której koszty przekazywania za pośrednictwem P. K. O. uposażeń i innych należności służbowych pokrywają władze asygnujące z własnych kredytów, również w przypadkach przekazywania wspomnianych uposażeń przekazami pocztowemi (z pominięciem drogi na P. K. O.), winny władze asygnujące pokrywać koszty przekazów z własnych kredytów, ponieważ w cz. 8 budżetu kredytów na ten cel w odpowiedniej wysokości nie przewidziano. Sposób przekazywania należności, płatnych poza siedzibą kasy urzędu skarbowego, wskazany jest w § 25 p. 4 c. przep. rach.-kas. dla władz i urzędów państw., który to przepis przewiduje, jako zasadę ogólną, korzystanie z pośrednictwa P. K. O., pozostawiając stosowanie trybu § 32 cytowanych przepisów raczej do przypadków sporadycznych. Ministerstwo Skarbu nie zamierza jednak krępować władze asygnujące w wyborze sposobu dokonywania wypłat, w przypadkach natomiast, kiedy władza asygnująca zarządzi ogólne stosowanie przekazów pocztowych, zamiast dotychczasowych czeków przekazowych na P. K. O. (np. przekazywanie uposażeń nauczycielstwu szkół powszechnych, funkcjonarjuszom stadnin państwowych i t. p.), Ministerstwo Skarbu prosi o pokrywanie kosztów przekazów z własnych kredytów z uwagi na wspomniany wyżej brak na ten cel kredytów w cz. 8 budżetu.

Przy tej sposobności Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że ostatnio ponownie zostały poczynione starania o zryczałtowanie opłat manipulacyjnych od przekazów na P. K. O., co prawdopodobnie w niedługim

czasie zostanie zrealizowane, a tem samem stałaby się nieaktualna sprawa pokrywania kosztów przekazów.

Dyrektor Departamentu: (—) *Nowak.*

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 43 z dnia 14 maja 1936 r. (I. R. 3419/36).

Ministerstwo przesyła odpis zarządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 9 kwietnia 1936 r. L. D. III. 4904/3/36 w sprawie obrotów za pośrednictwem P. K. O. do wiadomości i stosowania.

Przytoczony w przedostatnim ustępie zarządzenia Ministerstwa Skarbu okólnik z dnia 6 października 1934 r. Nr. D. III. 16392/3/34 podany był do wiadomości i stosowania okólnikiem Ministerstwa Nr. 154 z dnia 18 października 1934 r. (I. R. 8232/34[1]).

O wyborze sposobu wypłat, dokonywanych przez kuratorja okręgów szkolnych, decydują kuratorja okręgów szkolnych, natomiast przy przekazywaniu przez inspektoraty uposażeń nauczycieli publicznych szkół powszechnych Ministerstwo nadal zaleca stosowanie przekazów pocztowych, jako tańszych przy wypłacie większych kwot i nadto niepodlegających opłacie za doręczenie.

Podany w okólniku Ministerstwa Nr. 139 z dnia 13 września 1934 r. (I. R. 7441/34) sposób pokrywania opłat od przekazów czekowych ma zastosowanie również i przy dokonywaniu wypłat przekazami pocztowemi.

W z. Dyrektora Departamentu: (—) *A. Nowak.* Naczelnik Wydziału

3.

Podatek specjalny.

Świadczenia w naturze, podlegające specjalnemu podatkowi.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 39 z dnia 4 maja 1936 r. (I. R. 3806/36).

Nr. O. 8567/36. Na podstawie pisma Prezydjum Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia r. b. Nr. 49 - 74/13 Ministerstwo zawiadamia, iż Rada Ministrów w związku z uchwaleniem rozporządzenia o świadcze-

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1934 r., str. 587—589.

niach w naturze, podlegających specjalnemu podatkowi od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 33 ex 1936, poz. 255) na skutek uwag Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustaliła, że specjalnemu podatkowi od wynagrodzeń nie podlegają mieszkania (ekwiwalent pieniężny) dostarczane przez gminy nauczycielom publicznych szkól powszechnych na podstawie art. 11 ustawy z dna 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 143) oraz grunty szkolne, dostarczane tym nauczycielom, jak również mieszkania, dostarczane nauczycielom publicznych ludowych szkół rolniczych przez właścicieli tych szkół na podstawie art. 6 ustawy z dnia 9 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 398).

Naczelnik Wydziału: (—) *A. Nowak.*

4.

Zniżki kolejowe dla nauczycieli szkół prywatnych, uczestniczących w kursach naukowych.

Pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 29 kwietnia 1936 r. Nr. II. S. 1911/36.

Nr. O. 8280/36. Ministerstwo zawiadamia, że sprawa korzystania z ulg taryfowych na kolejach przez nauczycieli szkół prywatnych w wypadku uczestniczenia w kursach naukowych, urządzanych przez władze szkolne, jest unormowana w ust. 5 zarządzenia Ministerstwa Komunikacji o taryfie osobowej, ogłoszonego jako załącznik do okólnika Nr. 77 Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6 września 1935 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 158[1]) i tylko w ten sposób mogą być obecnie realizowane ulgi kolejowe dla uczestników kursów.

W celu zapewnienia nauczycielom szkół prywatnych — uczestnikom kursów zniżki taryfowej na kolejach — również w drodze na kursy — zamówi kuratorjum w Drukarni Państwowej w Warszawie (ul. Miodowa 22) odpowiednią ilość blankietów legitymacyj wzoru Nr. 1-a, nalepi na nich fotografje przepisanego rozmiaru (na tle jasnem, bez nakrycia głowy), które winni nauczyciele (uczestnicy kursów) nadesłać kuratorjum, wypełni blankiety zgodnie z przepisami, zaopatrzy je — wobec braku pieczęci kierownictwa kursu — pieczęcią własną kuratorjum i roześle uczestnikom kursu w takim czasie, aby mogli skorzystać z ulg kolejowych już w przejeździe na kurs. Koszty, związane

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1935 r., str. 325—334.

z nabyciem blankietów legitymacyj pokryje kuratorjum z zasiłku ryczałtowego, przeznaczonego na organizację kursu.

Daty rozpoczęcia i zakończenia kursów określają termin ważności legitymacyj, uprawniających do korzystania z ulgi kolejowej, to też należy podać je na legitymacjach na dzień lub dwa przed terminem faktycznego rozpoczęcia oraz do dwóch dni po terminie zakończenia kursu — w tym celu, aby uczestnicy bez przeszkody i na czas mogli przybyć na kurs, a następnie wrócić do miejsca zamieszkania. Po oznaczonym na legitymacjach terminie — legitymacja traci swą ważność. O tem należy zawiadomić uczestników kursów.

Ilość nabytych w Drukarni Państwowej blankietów legitymacyj dla uczestników kursów należy wciągnąć do kuratorjalnej ewedencji nabywanych za potwierdzeniami kuratorjum blankietów legitymacyj szkolnych przez dyrekcje podległych szkół, oraz sporządzić ewidencje wystawionych legitymacyj w sposób przewidziany w pk. 2 ust. X przytoczonego okólnika Nr. 77 z 1935 r.

Naczelnik Wydziału: (—) *Dr. M. Koczwara.*

5.

Polskie Normy Urzędowe.

Pomoce biurowe.

Nr. O. 7380/36. Pan Prezes Rady Ministrów okólnikiem Nr. 3 z dnia 21 stycznia 1936 r. (Nr. 40 - 8/2) zatwierdził do użytku służbowego władz, urzędów i instytucyj państwowych następujące „Polskie Normy Urzędowe“ dla pomocy biurowych, ustalając termin wprowadzenia ich w życie i stosowania na dzień 1 kwietnia 1936 r.

PNU-021 — Atramenty i tusze, podział, dostawa i odbiór,
PNU-022 — Atrament pisarski,
PNU-023 — Atrament hektograficzny,
PNU-024 — Tusz kreślarski,
PNU-025 — Tusz pieczęciowy,
PNU-026 — Ołówki (oprawne w drzewo),
PNU-027 — Taśma do maszyn piszących,
PNU-028 — Kalka pisarska.

Powyższe podaje Kuratorjum O. S. Lw. do wiadomości i stosowania wskutek pisma Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 16 kwietnia 1936 r. Nr. BP. 2410/36 z oznajmieniem, że Prezydjum Rady Ministrów, Komisja Normalizacji Druków i Wydawnictw Państwowych (styczeń 1936),

wydało również broszurkę p. t. „Materjały pisarskie, wskazówki o wyborze i stosowaniu w biurach urzędów i instytucyj państwowych".

Normy i wskazówki są do nabycia w centrali i oddziałach Polskiej Agencji Telegraficznej.

Zarazem przypomina się „Polskie Normy Urzędowe" dla papierów, ogłoszone w Dz. Urz. Kuratorjum O. S. Lw. z 1934 r., str. 451.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego: *L.' Jus.* Naczelnik Wydziału.

6.

Nauka religji.

Okólnik Kuratorjum O. S. Lw. z dnia 20 kwietnia 1936 r. Nr. I. 7501/36 do inspektoratów szkolnych w sprawie obecności młodzieży szkolnej jednego obrządku (wyznania) na nauce religji drugiego obrządku (wyznania).

Celem uregulowania sprawy obecności młodzieży szkolnej jednego obrządku, czy wyznania, na lekcjach nauki religji innego obrządku (wyznania), spowodowanej brakiem odpowiednich pomieszczeń i koniecznością uchronienia dziatwy przed przebywaniem w przykrych warunkach atmosferycznych na dworze w czasie, gdy odbywa się w izbie szkolnej nauka religji innego wyznania, czy obrządku, zarządzam, by młodzież szkolna nie wałęsała się, ale — za wyraźną zgodą prowadzącego lekcję religji innego wyznania — siedziała na tych lekcjach oddzielnie przy różnicy wyznania, nie obrządku.

Treść niniejszego okólnika należy podać do wiadomości kierownictwom wszystkich szkół w Obwodzie, które winny zapoznać duszpasterzy i katechetów z treścią tego zarządzenia.

Kurator Okręgu Szkolnego: (—) *J. Gadomski.*

7.

Organizacja roku szkolnego w szkolnictwie ogólnokształcącem.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 32 z dnia 7 kwietnia 1936 r. (II. S. 1861/36).

W związku z organizacją roku szkolnego 1936/37 w szkolnictwie ogólno-kształcącem zarządzam, co następuje:

Szkolnictwo średnie ogólnokształcące.

A. Szkoły państwowe.

I. Gimnazja ogólnokształcące.

Nr. II. 6976/36. 1. Wobec konieczności ścisłego liczenia się z ilością przydzielonych etatów oraz wobec faktu, iż otwieranie oddziałów równoległych klas pierwszych pociąga za sobą automatycznie rozbudowę oddziałów w klasach wyższych i konieczność zwiększania przydziału etatów, względnie godzin w następnych latach szkolnych, należy oględnie i ostrożnie normować dalszy dopływ kandydatów do gimnazjów nowego ustroju.

Ogólna liczba oddziałów kl. I gimnazjum w okręgu szkolnym nie powinna w zasadzie przekroczyć liczby oddziałów zwolnionych na skutek opróżnienia klas VII i VIII-ych dawnego gimnazjum oraz zmniejszenia się ilości oddziałów równoległych w klasach wyższych nowego i dawnego gimnazjum.

W przypadkach wyjątkowych, uzasadnionych silnym napływem uzdolnionych i przygotowanych kandydatów do kl. I (z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w ust. 2-im p. 2) zwłaszcza w ośrodkach wiejskich, liczba oddziałów kl. I gimnazjalnej w okręgu może być wyższą od przewidzianej powyżej, nie może jednak przekroczyć tegorocznej liczby oddziałów kl. I w okręgu, przyczem należy uwzględniać dostatecznie możność pomieszczenia w przyszłości klas licealnych.

Należy przytem przestrzegać, aby liczba oddziałów kl. I w poszczególnych zakładach była utrzymana ściśle w ramach przyznanych etatów, godzin nadliczbowych i kontraktowych bez zwiększenia ogólnych wydatków na lokale.

2. Kandydatów do klasy I przyjmuje się w poczet uczniów gimnazjów na podstawie egzaminu wstępnego, przyczem dopuścić należy do egzaminu wszystkich zgłoszonych, którzy do dnia 1 września 1936 r. będą mieli ukończonych conajmniej lat 12 a nieprzekroczonych lat 16.

Z pomiędzy zgłoszonych, którzy złożą egzamin, dokonać należy, w miarę wolnych miejsc, wyboru, kierując się przedewszystkiem uzdolnieniem i przygotowaniem kandydatów, uwzględniając ewentualnie wyniki słabsze w jednym przedmiocie zgodnie z § 68 statutu gimn. Dopuszczalne zatem jest przyjęcie kandydata do gimnazjum z jedną oceną niedostateczną przy egzaminie, z tem, że braki w przygotowaniu nie mogą być zbyt rażące a kandydat wykazuje wyraźne uzdolnienie i oceny conajmniej dobre z innych przedmiotów. Kandydaci tacy mogą być przyjęci do danego gimnazjum na podstawie decyzji zapadłej na posiedzeniu komisji egzaminacyjnej.

Przy egzaminach przeprowadzanych z kandydatami pochodzącymi ze środowisk wiejskich i robotniczych należy wziąć pod uwagę niższy stopień kultury środowiska, z którego kandydat pochodzi, mniejszą łatwość wypowiadania się oraz większe skrępowanie kandydatów, czego nie należy identyfikować z mniej wartościowem przygotowaniem i uzdolnieniem. Przy tem należy zwracać uwagę na to, aby przy równych kwalifikacjach a z zachowaniem obowiązujących przepisów (np. dzieci kawalerów Virtuti Militari) dawać pierwszeństwo dzieciom rodziców niezamożnych przy przyjmowaniu do zakładów państwowych zwłaszcza w tych miejscowościach, w których istnieją obok państwowych szkoły prywatne.

3) W związku z przewidywanem w r. 1937/38 uruchomieniem liceów ogólno-kształcących rozpatrzyć należy charakter poszczególnych zakładów i w przypadkach zachodzącej konieczności oraz w miarę możliwości lokalowych i personalnych poczynić przygotowania do skoedukowania stopniowego pewnych zakładów dotychczas żeńskich lub męskich, w ośrodkach, w których przewiduje się licea ogólno-kształcące tylko koedukacyjne. Zakładom takim należy zabezpieczyć dostateczną ilość sił żeńskich, względnie męskich oraz pomoc lekarki, względnie lekarza, a wnioski w sprawie koedukacji przedstawić Ministerstwu, które będzie decydowało w każdym przypadku z osobna.

4) Celem umożliwienia ukończenia studjów uczniom obecnej klasy VI-ej dawnego ustroju, którzy nie otrzymają promocji do klasy VII-ej, będzie zorganizowany przy końcu roku szkolnego 1936/37 specjalny egzamin, którego zdanie będzie uznane za równoznaczne z ukończeniem 4-letniego gimnazjum nowego ustroju. Sposób zorganizowania tego egzaminu oraz zakres wymagań będzie podany do wiadomości osobnem zarządzeniem.

Uczniowie klas VI-ych, którzy przy końcu bieżącego roku szkolnego nie uzyskają promocji do klasy VII-ej będą mogli przygotować się do tego egzaminu bądź przez naukę domową, bądź też przez specjalnie dla nich zorganizowaną naukę szkolną w zakładach prywatnych. Kuratorja zatem powinny zebrać natychmiast po zakończeniu klasyfikacyj liczby uczniów niepromowanych w zakładach państwowych i prywatnych oraz wejść w porozumienie ze szkołami prywatnemi, któreby podjęły się zorganizowania odpowiednich klas.

Ilość wydanych pozwoleń na uruchomienie tych klas winna być dostosowana do liczby chcących do nich uczęszczać uczniów, tak, aby zbyt małe liczby uczniów w poszczególnych klasach nie powodowały zbyt wysokiej kalkulacji opłat za naukę.

Nad uczniami, którzy nie będą mogli skorzystać ze specjalnie zorganizowanej nauki szkolnej, winny szkoły, do których ci uczniowie

uczęszczali w klasie VI-ej, roztoczyć pewną opiekę, umożliwiając im w ciągu roku szkolnego okresowe sprawdzanie wyników osiągniętych w nauce domowej, oraz uzyskanie odpowiednich wskazówek i porad.

Do końca czerwca r. b. należy przesłać Ministerstwu wykazy liczbowe uczniów klas VI, którzy w poszczególnych szkołach nie uzyskali promocji do klasy VII-ej.

Do końca lipca r. b. należy podać Ministerstwu do wiadomości szczegółowe wykazy tych szkół prywatnych, które podejmą się prowadzenia klas specjalnych. Wykazy te powinny być również podane do wiadomości ogółu przez prasę.

Dyrekcje szkół należy zobowiązać do poinformowania zainteresowanych uczniów i ich rodziców o dotyczących ich postanowieniach niniejszej instrukcji, zawartych w p. 4.

5) W sprawie ilości uczniów w klasach obowiązują postanowienia okólnika Nr. 37 z dnia 6 kwietnia 1935 r. Norm tych przekraczać nie wolno a dla zabezpieczenia pomieszczenia młodzieży zmuszonej do przeniesienia się w ciągu roku można niewyzyskiwać pełnej liczby dopuszczalnej w klasie, lecz zarezerwować nieznaczną ilość miejsc wolnych, zwłaszcza w klasach najniższych.

6) W związku z § 83 i 84 statutu należy zwrócić szczególną uwagę na właściwe promowanie młodzieży do kl. IV-ej a w ciągu całego roku szkolnego 1936/37 sprawdzać ze szczególną ścisłością stan wiadomości i sprawności uczniów tej klasy. Forma aktu ukończenia nauki gimnazjalnej i związanego z tem przechodzenia do szkół lecealnych zostanie określona osobnem rozporządzeniem.

7) W roku 1936/37 wszyscy uczniowie powinni w zasadzie posiadać przepisowy ubiór. Zezwolić można jeszcze na donaszanie starych płaszczów, z tem jednak, że płaszcze nowozakupywane winny odpowiadać normom przepisowym.

8) Wobec konieczności ułatwiania dopływu do gimnazjów młodzieży zdolnej, a niezamożnej, należy nadal zwracać uwagę na racjonalną rozbudowę burs oraz zapewnienie pomocy materjalnej młodzieży, budząc w jak najszerszej mierze w tym kierunku inicjatywę społeczeństwa, samorządu terytorjalnego i gospodarczego.

9) Plany godzin w klasach I, II, III i IV gimnazjów państwowych będą w roku szkolnym 1936/37 następujące:

A) Gimnazja z polskim językiem nauczania.

	Przedmioty i zajęcia	Klasy I.	II.	III.	IV.
Obowiązkowe	Religja	2	2	2	2
	Język polski	6/3[1])	4	4	4
	Język łaciński	6/5[1])	4	4	4
	Język obcy nowożytny	6/4[1])	4	4	4[1])
	Historja	3	3	3	0/3[1])
	Geografja	3	2	2	3/0[1])
	Biologja	3	3	—	2
	Fizyka i chemja	—	—	4	4
	Matematyka	3	4	4	4
	Zajęcia praktyczne	2	2	2	2
	Ćwiczenia cielesne	2	2	2	2
	Ogółem	30	30	31	31
	Język ruski (obowiązuje tylko w gimnazjach, w których odbywa się obowiązkowe nauczanie tego języka)[2])	2	2	2	2
	Ponadto: a) 10 minut gimnastyki codziennej; b) 2 godz. tygodniowo zabaw, gier i sportów oraz gier i ćwiczeń polowych (na zespół nieprzekraczający 90 uczniów); c) 1 godzina na miesiąc obowiązkowych audycyj muzycznych.				
Nadobowiązkowe	Drugi język obcy nowożytny[3])	Od drugiego półrocza kl. II 2 godziny tygodniowo.			
	Rysunek	2 godz. tygodniowo na każdym stopniu nauczania tego przedmiotu.			
	Muzyka	1—4 godziny tygodniowo.			

[1]) Cyfry przed kreską oznaczają liczbę godzin w pierwszem półroczu, cyfry po kresce liczbę godzin w drugiem półroczu.

[2]) Program nauki języka ruskiego w gimnazjach z polskim językiem nauczania ustali osobne zarządzenie.

[3]) Program i sposób urządzana audycyj muzycznych określi osobna instrukcja.

Sprawę drugiego języka nadobowiązkowego określi osobne zarządzenie, które ustali również program nauczania.

b) Gimnazja z ruskim i białoruskim językiem nauczania oraz gimnazja utrakwistyczne.

	Przedmioty i zajęcia	Klasy				
		I.	II.	III.	IV.	Ogółem
Obowiązkowe	Religja	2	2	2	2	8
	Język polski	5/3[1]	4	4	4	16
	Język ruski (białoruski)	5/3[1]	4	4	4	16
	Język łaciński	0/5[1]	4	4	3	13½
	Język obcy nowożytny	5/4[1]	4	3	3	14½
	Historja	3	3	3	0/3[1]	10½
	Geografja	3	2	2	3/0[1]	7+1½
	Biologja	2	2	—	2	6
	Fizyka i chemja	—	—	4	4	8
	Matematyka	3	3	3	4	13
	Zajęcia praktyczne	2	2	2	2	8
	Ćwiczenia cielesne	2	2	2	2	8
	Ogółem	32	32	33	33	130
	Ponadto: a) 10 minut gimnastyki codziennej; b) 2 godz. tygodniowo zabaw, gier i sportów oraz gier i ćwiczeń polowych (na zespół, nieprzekraczający 90 uczniów); c) 1 godzina na miesiąc obowiązkowych audycyj muzycznych.					
Nadobowiązkowe	Drugi język obcy nowożytny	Od drugiego półrocza II kl. w 2 godz. tygodniowo.				
	Rysunek	2 godz. tygodniowo na każdym stopniu nauczania tego przedmiotu.				
	Muzyka	1—4		1—3		

[1]) Cyfry przed kreską oznaczają liczbę godzin w pierwszem półroczu, cyfry po kresce liczbę godzin w drugiem półroczu.

W gimnazjach z ruskim i białoruskim językiem nauczania uczy się w języku polskim: języka polskiego, historji, geografji w klasie IV. Nauka pozostałych przedmiotów odbywa się w języku mniejszości, z tem, że rozkazownictwo w ćwiczeniach cielesnych odbywa się w języku polskim.

W gimnazjach utrakwistycznych uczy się w języku polskim: języka polskiego, języka łacińskiego, historji, geografji w klasie IV, matematyki i ćwiczeń cielesnych.

Nauka religji odbywa się w języku macierzystym uczniów.

c) Gimnazja z niemieckim językiem nauczania.

	Przedmioty i zajęcia	Klasy I.	II.	III.	IV.	Ogółem
Obowiązkowe	Religja	2	2	2	2	8
	Język polski	6/4¹)	5	5	5	20
	Język niemiecki	6/3¹)	4	4	4	16½
	Język łaciński	0/5¹)	4	4	4	14½
	Historja	3	3	3	0/3¹)	10½
	Geografja	3	2	2	0/3¹)	8½
	Biologja	3	3	—	2	8
	Fizyka i chemja	—	—	4	4	8
	Matematyka	3	4	4	4	15
	Zajęcia praktyczne	2	2	2	2	8
	Ćwiczenia cielesne	2	2	2	2	8
	Ogółem .	30	31	32	32	125
	Ponadto: a) 10 minut gimnastyki codziennej; b) 2 godz. tygodniowo zabaw, gier i sportów oraz gier i ćwiczeń polowych (na zespół, nieprzekraczający 90 uczniów). c) 1 godzina na miesiąc obowiązkowych audycyj muzycznych.					
Nadobowiązkowe	Język obcy nowożytny	2 godziny tygodniowo				
	Rysunek	2 godziny tygodniowo na każdym stopniu nauczania tego przedmiotu.				
	Muzyka	1—4 godzin tygodniowo.				

¹) Cyfry przed kreską oznaczają liczbę godzin w pierwszem półroczu, cyfry po kresce liczbę godzin w drugiem półroczu.

W języku polskim uczy się: języka polskiego, historji, geografji w klasie IV. Rozkazownictwo w ćwiczeniach cielesnych odbywa się w języku polskim.

Nauka religji odbywa się w języku macierzystym uczniów.

II. Licea ogólnokształcące.

1) W związku z przewidywaną organizacją liceów ogólno-kształcących należy w bieżącym i przyszłym roku szkolnym poczynić przygotowania w kierunku uruchomienia liceów z początkiem roku szkolnego 1937/38.

2) Przygotowania dotyczyć powinny przedewszystkiem odpowiedniego pomieszczenia liceów, przyczem liczyć się należy z możliwością organizowania liceów bądź łącznie z gimnazjami ogólno-kształcącemi, bądź oddzielnie.

Sprawę pomieszczenia liceów ogólno-kształcących rozpatrywać należy w związku z pomieszczeniem zarówno państwowych jak i prywatnych szkół wszelkich typów w danej miejscowości, zatem biorąc w rachubę potrzeby zmian w przeznaczeniu budynków w porównaniu ze stanem obecnym, komasację, wymianę i przesunięcie w stanie posiadania poszczególnych szkół, licząc się przytem z pewną pomocą społeczeństwa. W związku z tem rozważyć należy w każdym poszczególnym przypadku możliwość stopniowego koedukowania zakładów, dotychczas bądź męskich, bądź żeńskich.

3) Należy również poczynić starania, aby uczniom (nicom) przyszłych liceów, zwłaszcza niezamożnym i rekrutującym się ze środowisk wiejskich zabezpieczyć tanie pomieszczenie, w internatach, względnie bursach, zmierzając konsekwentnie do rozbudowy sieci pomieszczeń. W tym kierunku wyzyskać należy możliwie szeroko inicjatywę i pcmoc społeczeństwa.

4) Przy rozważaniu sprawy pomieszczenia liceów ogólno-kształcących zwrócić należy również uwagę na urządzenia, pomoce naukowe i bibljoteki dawnych gimnazjów (zwłaszcza klas najwyższych), rozpatrując je w ciągu roku szkolnego pod kątem widzenia przydatności, względnie potrzeby uzupełnienia dla celów licealnych.

III. Zakłady kształcenia nauczycieli.

1) Sprawę seminarjów nauczycielskich w r. 1936/37 określają osobne zarządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

2) Organizacja i programy pedagogjów i seminarjów dla wychowawczyń przedszkoli w r. 1936/37 zmianie nie ulegną[1]).

B. Szkoły prywatne.

1) W związku z przewidzianem uruchomieniem liceów ogólno-kształcących w pewnych punktach sieci szkolnej, zwrócić należy uwagę właścicielom zakładów prywatnych na potrzebę komasacji szkół finansowo słabych oraz na ewentualne ich skoedukowanie w związku z siecią przyszłych liceów ogólno-kształcących.

2) Właściciele gimnazjów prywatnych mogą w przyszłym roku szkolnym uruchomić oddziały wyższe szkoły powszechnej, lecz tylko w tym wypadku, jeżeli równocześnie uruchomią normalne oddziały

---

[1]) Następne 4 ustępy p. 2, dotyczące zarządzeń w sprawie wniosków o przyznanie etatów, opuszczono.

I-szy, II-gi, III-ci i t. d., a zatem będą prowadzić w ten sposób rozwojową szkołę powszechną. Szkoła ta powinna mieć osobne kierownictwo pedagogiczne, któreby dawało rękojmię należytego zrozumienia organizacji pracy w szkole powszechnej i podlegać będzie nadzorowi inspektora szkolnego. Wogóle powstawaniu takich szkół nie należy czynić przeszkód, jeżeli właściciele spełniają warunki, przewidziane w ustawie z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 343).

3) Prywatne seminarja nauczycielskie, które w roku szkolnym 1936/37 zachowają kursy V-te, winne się liczyć z tem, że kursy te nie uzyskają praw szkół państwowych.

4) W myśl pkt. a) § 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30 maja 1932 r. w sprawie wykonania niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych, uczniowie seminarjów prywatnych, którzy wstąpili na kurs I-szy później niż w roku szkolnym 1931/32, nie będą dopuszczeni do składania egzaminu dla eksternów.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Swiętosławski.*

8.

Likwidacja seminarjów nauczycielskich.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 29 z dnia 28 marca 1936 r. (II. S. 1613/36).

Nr. II. 6251/36. W związku z wykonaniem postanowień art. 54 ust. 2 i 56 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 389) zarządzam, co następuje:

I. Likwidację seminarjów nauczycielskich rozpoczętą w roku szkolnym 1932/33 przeprowadzić należy w zasadzie do końca roku szkolnego 1936/37.

Termin ten może być przesunięty do końca roku szkol. 1937/38, nie później, jak do 1 lipca 1938 r. na zarządzenie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i uzasadniony wniosek kuratorjum Okręgu Szkolnego w przypadkach wyjątkowych (trudności związane z likwidacją szkół ćwiczeń, ukończeniem nauki repetentów kursu V-go).

II. Rok szkolny 1936/37 (a w wyjątkowych przypadkach 1937/38) stanowić będzie okres przejściowy, przeznaczony na prace, związane z likwidacją seminarjów nauczycielskich i przygotowaniem organizacji liceów pedagogicznych.

III. W sprawach likwidacji seminarjów ustalam następujące wytyczne:

A. Sprawy ogólne.

1) W miejscowościach, w których w bieżącym roku istnieją przy seminarjach czwarte kursy dla repetentów, w roku szkolnym 1936/37 będzie uruchomiony z tych kursów oraz z repetentów kursów piątych, kurs piąty (ewent. kursy równoległe w miarę potrzeby i na wniosek kuratorjów).

2) W miejscowościach, w których przewiduje się w przyszłości liceum pedagogiczne, zachowuje się szkoły ćwiczeń w dalszym ciągu.

3) W miejscowościach, w których nie przewiduje się liceów pedagogicznych, szkoły ćwiczeń ulegają likwidacji całkowitej, względnie w wyjątkowych przypadkach częściowej. W obu przypadkach należy wstrzymać uruchomienie klasy I-ej, samą zaś likwidację innych klas zależnie od warunków lokalowych szkół powszechnych i możliwości pomieszczenia uczniów szkół ćwiczeń oraz możliwości organizacyjnych, przeprowadzić bądź w całości z końcem roku szkol. 1935/36, bądź w kilku etapach, tak, by ostateczne zlikwidowanie szkoły ćwiczeń nastąpiło z końcem roku szkol. 1937/38.

4) W roku 1936/37 mogą być otwierane nowe klasy szkół ćwiczeń przy państwowych seminarjach nauczycielskich wyłącznie w tych zakładach, zamiast których powstaną licea pedagogiczne, a gdzie niema zorganizowanych pełnych szkół III-go stopnia, z tem, aby w miarę możności lokalowych liczba uczniów w klasie doszła do 40. W tych przypadkach otwierać należy klasę I-szą i dążyć do rozwinięcia pełnej szkoły ćwiczeń III-go stopnia organizacyjnego.

5) W miejscowościach, w których nie przewiduje się liceów pedagogicznych, a w których istnieją klasy gimnazjalne (I—III) przy seminarjum i wykazują żywotność, należy wystąpić z wnioskiem do Ministerstwa o kreowanie z nich nowych czteroletnich gimnazjów w miejsce likwidujących się seminarjów oraz o przekazanie im (ewent. częściowe) majątku seminarjum. W punktach tych będą uruchomione w r. 1936/37 klasy IV-e.

Wnioski te powinny dotyczyć zarówno każdej klasy I-ej, która miałaby istnieć przy seminarjum w roku szkolnym 1936/37 — niezależnie od tego, czy istnieje już w roku bieżącym, jak i każdej klasy II-ej, III-ej, względnie IV-ej w tych seminarjach, w których już istnieje obecnie klasa I-sza, II-ga lub III-cia. O ile klasy gimnazjalne nie wykazują dostatecznej liczebności i nie rokują dalszego rozwoju w przyszłości a Kuratorja przewidują zwinięcie ich, względnie nieotwieranie klas II, III, względnie IV należy wystąpić z odpowiednim wnioskiem do Ministerstwa a we wniosku wyjaśnić, w jaki sposób Kuratorjum zamierza

zapewnić młodzieży, uczęszczającej do danych klas, możność dalszej nauki.

B. Pomoce naukowe i sprzęty szkolne.

1) W miejscowościach, w których przewiduje się licea pedagogiczne, pomoce naukowe i sprzęty powinny pozostać pod opieką dyrektora likwidującego się seminarjum, względnie kierownika szkoły ćwiczeń, który winien postarać się o odpowiednie ich przechowanie i konserwację. Gdzie zaś nie mają istnieć w przyszłości licea pedagogiczne, pomoce naukowe i sprzęty należy przekazać innemu przyszłemu liceum pedagogicznemu, względnie innej szkole państwowej, ewentualnie publicznej szkole powszechnej, z zachowaniem obowiązujących przepisów.

2) Jeżeli w pewnych seminarjach lub szkołach ćwiczeń istnieją pomoce naukowe lub sprzęty zakupione przez rady opiekuńcze lub komitety rodzicielskie i pomoce te (sprzęty) nie zostały wciągnięte do inwentarza szkolnego, decyzja, komu należy przekazać wspomniane pomoce naukowe (sprzęty), wymaga odpowiedniej uchwały danej organizacji.

We wszystkich omówionych wyżej wypadkach należy dopilnować troskliwego przechowania pomocy naukowych (sprzętów).

C. Budynki szkolne.

1) Jeżeli w danej miejscowości ma być liceum pedagogiczne, należy zatrzymać lokal seminarjum bez względu na to, czy jest własnością państwową czy prywatną (o ile jest odpowiedni lub o ile niema możności uzyskania odpowiedniejszego). Lokal winien być użytkowany przez szkołę ćwiczeń.

2) Wydatki rzeczowe, jak opał, oświetlenie, utrzymanie porządku, remont i konserwacja, winny ulec w tych zakładach ograniczeniom, w ten sposób jednak, aby rok przerwy nie spowodował żadnych szkód w stanie budynku.

3) W miejscowościach, w których nie przewiduje się liceum pedagogicznego, należy — zachowując obowiązujące przepisy — oddać budynek państwowy na cele szkolne z uwzględnieniem najbardziej aktualnych potrzeb. W sprawach tych oczekuje Ministerstwo odpowiednich wniosków. Odnośnie budynków prywatnych należy uwzględnić potrzeby innych działów szkolnictwa, a gdyby budynek nie był potrzebny dla celów szkolnych, należy możliwie rychło rozwiązać umowę na jego najem.

We wszystkich powyższych przypadkach ciężar utrzymania budynku spocznie na tym dziale szkolnictwa, któremu dany budynek zostanie przydzielony.

D. Ogrody i ziemia orna.

W miejscowościach, w których będą istniały licea pedagogiczne, należy ogrody i ziemię orną utrzymać pod opieką szkoły ćwiczeń, kładąc nacisk na utrzymanie stanu posiadania i na niedopuszczenie do dewastacji. Gdzie zaś nie będzie liceum pedagogicznego, należy zmierzać do zamiany ogrodów seminaryjnych, o ile są własnością państwową, na ogrody szkół miejscowych i oddać do ich użytku z zachowaniem odnośnych przepisów. W tych przypadkach obowiązek utrzymania ogrodu spocznie na tym dziale szkolnictwa, któremu ogród został przydzielony. W innych przypadkach należy przedstawić Ministerstwu odpowiednie wnioski.

E. Internat.

1) W siedzibach przyszłych liceów pedagogicznych należy w okresie przejściowym zatrzymać internat państwowy na dotychczasowych podstawach prawnych, przyczem winni w nim mieszkać przedewszystkiem niezamożni uczniowie, będący kandydatami do przyszłych liceów pedagogicznych, zwłaszcza z pośród młodzieży wiejskiej, pozostałe zaś wolne miejsca mogą zająć przejściowo inni uczniowie szkół miejscowych. Opiekę nad internatem spełnia wówczas, w porozumieniu i przy pomocy dyrektorów szkół, których uczniowie przyjęci zostali do internatu, dyrektor likwidującego się seminarjum, względnie kierownik szkoły ćwiczeń. Decyduje on o przyjęciu do internatu uczniów na podstawie podań zaopatrzonych w opinje dyrektorów odnośnych szkół. O ile internat stanowi własność społeczną można sprawę traktować podobnie, w oparciu jednak o odpowiednie uchwały danej organizacji, względnie instytucji społecznej.

2) W miejscowościach, w których nie będzie liceów pedagogicznych, a gdzie są szkoły średnie i jest potrzeba tworzenia dla nich burs, dążyć należy z zachowaniem obowiązujących przepisów do zamiany państwowych internatów seminarjum na bursy międzyszkolne, przewidując pomieszczenie w nich przedewszystkiem uczniów, będących kandydatami do przyszłych liceów pedagogicznych.

W przypadkach zamiany internatu na bursę należy przedstawić Ministerstwu odpowiednie wnioski.

W związku z tem w planach finansowo - gospodarczych przewidzieć można odpowiednie pozycje jako subwencje dla wymienionych burs.

Opiekę nad internatem należy w tych przypadkach zlecić dyrektorowi państwowego gimnazjum, w braku tegoż państwowej szkole zawodowej w danej miejscowości, zabezpieczając mu możność doboru kandydatów do internatu. Pierwszeństwo pomieszczenia przewidzieć należy dla młodzieży niezamożnej zwłaszcza wiejskiej. W przypadku, gdy internat jest własnością społeczną, można dążyć do analogicznego załatwienia sprawy, biorąc jednak pod uwagę, że odpowiednia decyzja wymaga uchwały danej organizacji, względnie instytucji. O ile internat państwowy okaże się niepotrzebny, należy go zwinąć, urządzenie przydzielić innemu internatowi państwowemu, przedstawiając odpowiedni wniosek Ministerstwu, obejmujący również ewentualnie przeznaczenie oszczędności stąd uzyskanych na pomoc dla niezamożnej młodzieży.

O ile likwidacji miałby ulec internat społeczny, można dążyć do podobnego załatwienia — z tem, że przydział urządzenia do innego internatu wymaga zgody odnośnej organizacji, względnie instytucji.

3) Ponieważ uczniowie wielu seminarjów pozaciągali finansowe zobowiązania w stosunku do internatów, kuratorja winny poczynić starania, aby dłużnicy zobowiązania te regulowali. W związku z tem można przewidzieć pewne obniżenie tych zobowiązań w stosunku do możliwości płatniczych absolwentów seminarjów. We wszystkich przypadkach obniżek zobowiązań winna decydować rada opiekuńcza internatu w porozumieniu z kuratorjum, o ile chodzi o internat państwowy, względnie rada opiekuńcza w porozumieniu z zarządem odnośnej organizacji, względnie instytucji, o ile rzecz dotyczy internatu społecznego.

Sumy, jakieby z tego tytułu wpłynęły od uczniów internatów państwowych, w okresie przejściowym winny być wpłacane na rachunki sum depozytowych w kuratorjach okręgów szkolnych z przeznaczeniem na pomoc dla uczniów przyszłych liceów pedagogicznych.

Sumy, płynące od uczniów internatów społecznych, mogłyby być w podobny sposób zużytkowane — z tem, że decyzja w tej sprawie wymaga zgody rady opiekuńczej internatu i zarządu organizacji.

F. Akta i książki.

1) Należy dopilnować, aby w okresie przejściowym uporządkowano akta, książki, inwentarz oraz zaległe i bieżące sprawy finansowe seminarjów, a nadto, aby napisano historję każdego z tych zakładów.

2) Przechowania akt dokonać należy zgodnie z postanowieniami uchwały Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1931 r. o przechowywaniu akt (Monitor Polski Nr. 2, Roczn. XV z 4 stycznia 1932 r.).

3) Przy porządkowaniu należy we wszystkich państwowych seminarjach nauczycielskich, wszelkie akta seminarjów, szkół ćwiczeń, internatów, pochodzące z czasów zaborczych oraz pieczątki powyższych zakładów z czasów zaborczych, wydzielić osobno, celem przekazania ich właściwym archiwom państwowym. Wykaz archiwów, którym poszczególne zakłady przekażą akta z czasów zaborczych, zostanie podany do wiadomości osobnem zarządzeniem.

4) W sprawie akt powyższych szkół i zakładów, pochodzących z okresu Rzeczypospolitej odrodzonej, należy kierować się następującemi wytycznemi:

A) Odnośnie seminarjów (szkół ćwiczeń i internatów), które ulegają całkowitej likwidacji jako zakłady kształcenia nauczycieli (w punktach, w których nie przewiduje się liceów pedagogicznych) należy:

a) Akta i książki seminarjów przekazać kuratorjum, które przechowa je w swojej składnicy.

Księgi inwentarzowe zlikwidowanych seminarjów, których inwentarz przejęła w całości inna szkoła państwowa, winny być oddane tejże szkole. Księgi inwentarzowe zlikwidowanych seminarjów, których inwentarz przydzielony został kilku szkołom państwowym, winny być przesłane do kuratorjum, po odnotowaniu w nich przy poszczególnych pozycjach, komu inwentarz przydzielono.

W księgach materjałowych należy odnotować, ilość materjałów przydzielonych innym szkołom, a księgi przesłać do kuratorjum.

b) Akta i książki szkół ćwiczeń, o ile szkoły te ulegną likwidacji, przekazać kuratorjum jak pod A) a); o ile zostaną wcielone do normalnej sieci szkół publicznych przekazać kierownictwu odnośnych szkół powszechnych.

c) Akta i książki, dotyczące internatów — w przypadkach zupełnej likwidacji internatu — przekazać kuratorjum okręgu szkolnego jak pod A) a), które zachowa je w sładnicy.

d) Akta złożone w kuratorjach okręgów szkolnych można udostępniać dla celów naukowo - badawczych, w przypadkach należycie uzasadnionych, w każdym razie tylko za zgodą kuratora okręgu szkolnego.

e) Sztandary szkół przekazać należy kuratorjum, które zabezpieczy je przed zniszczeniem i ewentualnie złoży je w muzeum szkolnem (pedagogicznem), względnie innej odpowiedniej instytucji, w charakterze depozytu.

B) Odnośnie seminarjów, które ulegają przejściowej likwidacji jako zakłady kształcenia nauczycieli (w punktach, w których przewiduje się licea pedagogiczne), należy: akta wszelkie, książki, pieczątki i t. p.

z czasów Rzeczypospolitej odrodzonej, tak seminarjum nauczycielskiego, jak szkoły ćwiczeń i internatu, pozostawić pod opieką dyrektora, likwidującego się seminarjum, względnie kierownika szkoły ćwiczeń, który powinien postarać się o odpowiednie ich przechowanie i konserwację.

C) Akta, książki oraz pieczęcie prywatnych seminarjów nauczycielskich (szkół ćwiczeń, ewentualnie internatów), złożyć należy w kuratorjach okręgów szkolnych zgodnie z § 17 rozp. Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 7 czerwca 1932 r. o prywatnych szkołach (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. 1932 r., poz. 44).

5) Przy podziale i przekazywaniu wszelkich akt, tak w zakładach jak i w kuratorjum, należy bezwzględnie przestrzegać zasady, aby żadnych akt nie usuwać, ani nie niszczyć, a przekazać wszystkie bez wyjątku.

G. Sprawy finansowo-gospodarcze w okresie przejściowym.

Sprawa gospodarki finansowo - gospodarczej będzie załatwiona osobnem zarządzeniem Ministerstwa równocześnie z zarządzeniem o przygotowaniu preliminarzy budżetowych w r. 1937/38 oraz planów finansowo - gospodarczych z taksy administracyjnej w r. 1936/37.

Osobne zarządzenia ustalą dla każdego z okręgów szkolnych z osobna szczegóły związane z likwidacją seminarjów nauczycielskich.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Swiętosławski.*

W związku z likwidacją seminarjów nauczycielskch i organizacją liceów pedagogicznych Kuratorjum O. S. Lw. okólnikiem z dnia 15 kwietnia 1936 r. Nr. II. 6251/36 podało między innemi, że:

I) Z końcem roku szkol. 1935/36 ulegają likwidacji seminarja: 1) męskie w Czortkowie i 2) męskie w Zaleszczykach. Inne seminarja ulegają likwidacji w zasadzie najdalej z końcem roku szkol. 1936/37 z tem, że rok szkol. 1936/37 przeznaczony jest na prace, związane z likwidacją seminarjów nauczycielskich i ewentualnem przygotowaniem organizacji liceów pedagogicznych.

II. Licea pedagogiczne przewiduje się w następujących miejscowościach: 1) w Krośnie (o ile budynek będzie dostosowany do potrzeb liceum), 2) we Lwowie (w gmachu seminarjum żeńskiego im. A. Asnyka), 3) w Rzeszowie, 4) w Samborze, 5) w Sokalu (o ile internat znajdzie odpowiednie pomieszczenie), 6) w Stanisławowie (w gmachu seminarjum męskiego), 7) w Tarnopolu.

III. W innych siedzibach dzisiejszych seminarjów nauczycielskich nie przewiduje się narazie tworzenia liceów pedagogicznych.

IV. Z klas gimnazjalnych przy seminarjach przewiduje się utworzenie samodzielnych gimnazjów czteroletnich: 1) we Lwowie, 2) w Stanisławowie, 3) w Przemyślu, 4) w Zaleszczykach.

W Jaworowie (sem. żeńskie) i we Lwowie (sem. męskie) będą istniały w roku szkol. 1936/37 kursy V dla obecnych uczniów (enic) kursu IV oraz dla ewentualnych repetentów kursu V ze wszystkich seminarjów państwowych i prywatnych okręgu szkolnego.

W miejscowościach, wymienionych pod II. szkoły ćwiczeń nie ulegają likwidacji. Można nawet wystąpić z wnioskiem na otwarcie w przysłym roku szkol. klasy siódmej, trzeba jednakowoż dążyć, aby zapewnić tej klasie o ile możności 40 dzieci.

W miejscowościach ad III szkoły ćwiczeń ulegają likwdacji. Likwidacja może być przeprowadzona albo całkowicie z końcem roku szkol. 1935/36, albo też stopniowo. W każdym wypadku w tych zakładach nie wolno w przyszłym roku szkol. otwierać klasy I, a ostateczna likwidacja szkoły ćwiczeń skończyć się musi najdalej z końcem roku szkol. 1937/38. W tej sprawie winna dyrekcja porozumieć się z p. inspektorem obwodowym, aby zapewnić młodzieży likwidujących się klas szkoły ćwiczeń miejsce w publicznych szkołach powszechnych. Należy sporządzić szczegółowy plan likwidacji szkoły ćwiczeń i nadesłać właściwemu wizytatorowi zakładu do dnia 30 czerwca b. r.

9.

Egzamina na nauczycieli szkół średnich.

Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. N. 38 z dnia 11 maja 1936 r. (Nr. II. S. 2090/36.)

Nr. II. 9707/36. Końcowy termin działania komisyj egzaminacyjnych dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, określony w okólniku Nr. 88 z dnia 3 czerwca 1933 r. Nr. II. S. 4506/33 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 7, poz. 130[1]) na dzień 15 czerwca 1934 r., ustala się na koniec czerwca 1938 r. z tem, że egzaminy, przewidziane w rozporządzeniu z dnia 29 stycznia 1923 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 68), mogą być przeprowadzane jedynie w stosunku do kandydatów, którzy pragną te egzaminy zdawać jako uzupełniające i rozszerzające, posiadając już kwalifikacje do nauczania w szkołach średnich ogólno - kształcących i seminarjach nauczycielskich bądź na podstawie egzaminów, ustanowionych w myśl art. 1 ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacyj zawodowych do nauczania w szkołach

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1933 r., str. 356.

średnich ogólno-kształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych wraz ze zmianami wprowadzonemi ustawą z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 864), bądź na podstawie postanowień przejściowych, zawartych w art. 5—13 przytoczonej ustawy.

Podsekretarz Stanu: (—) *J. Ferek Błeszyński.*

10.

Dodatek mieszkaniowy dla nauczycieli przydzielonych do szkół średnich.

Pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 23 lutego 1936 r. Nr. B. P. 3332/36.

Ministerstwo wyjaśnia, że nauczycielom szkół powszechnych, przydzielonym do państwowych szkół średnich ogólno-kształcących i seminarjów nauczycielskich, gminy nie są obowiązane dostarczać mieszkań, skoro nauczyciele ci nie pełnią obowiązków w szkołach przez te gminy utrzymywanych. Ponieważ zaś prawo do dodatku mieszkaniowego od gminy przysługuje tylko w wypadku, gdy gmina nie dostarczyła nauczycielowi mieszkania w naturze lub gdy nauczyciel z uzasadnionych powodów nie przyjął dostarczonego mieszkania, przeto nauczyciele, którzy nie mają prawa do mieszkania bezpłatnego, nie mają również podstawy do żądania od gminy wypłaty dodatku mieszkaniowego.

P. o. Dyrektora Biura Personalnego: (—) *Dr. Z. Kwiatkowski.*

Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 20 kwietnia 1936 r. Nr. B. P. 4956/36.

Ministerstwo zawiadamia, że w obowiązujących przepisach brak podstaw prawnych do wypłacenia dodatku na mieszkanie ze Skarbu Państwa nauczycielom publicznych szkół powszechnych, przydzielonym do szkół średnich ogólno-kształcących i płatnych z funduszów budżetowych tych szkół.

Dyrektor Biura Personalnego: (—) *W. Przybyłowicz.*

11.

Korelacja nauki poszczególnych przedmiotów z nauką religji rzymsko-katolickiej.

Polecenie z dnia 24 marca 1936 r. (Nr. II. Pr. 5541/35).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 41).

Rozporządzeniami Nr. II. Pr. 5481/35 oraz Nr. II. Pr. 5480/35 z dnia 1 października 1935 r. ustalony został w porozumieniu z kompetentnemi władzami kościelnemi nowy program nauki religji rzymsko-katolickiej w publicznych szkołach powszechnych III stopnia i w gimnazjach państwowych z polskim językiem nauczania. W związku z tem polecam wszystkim nauczycielom szkół powszechnych oraz gimnazjów zaznajomić się z nowym programem nauki religji rzymsko-katolickiej, aby przy realizowaniu programów poszczególnych przedmiotów uwzględniali we właściwy sposób korelację z nauką religji rzymsko-katolickiej.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

12.

Wakacyjne kursy wychowania fizycznego dla nauczycielstwa szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli i średnich szkół zawodowych.

Komunikat Min. W. R. i O. P. z dnia 28 maja 1936 r. Nr. I. W. F. 1425/36.

Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego organizuje w okresie letnim bieżącego roku następujące wakacyjne kursy wychowania fizycznego dla nauczycieli i nauczycielek ćwiczeń cielesnych szkół średnich ogólno-kształcących, zakładów kształcenia nauczycieli i średnich szkół zawodowych:

I. W ramach obozów Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego w Brasławiu w czasie od 4—25 lipca b. r.

a) obóz dla nauczycieli, b) obóz dla nauczycielek.

Kierownik naukowo - organizacyjny: płk. lek. dr. Zygmunt Gilewicz, dyrektor Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego im. I. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Temat zasadniczy kursu: Obozownictwo, wycieczki i gry polowe, pływanie i wioślarstwo w zastosowaniu do potrzeb szkoły średniej.

Warunki pomieszczenia i utrzymania na obozach: Uczestnicy obozów wychowania fizycznego w Brasławiu pomieszczeni będą w namiotach, wyżywienie otrzymywać będą w kuchni obozu Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego. Koszt utrzymania wraz z wpisowem na osobę zł 35, które wpłacić należy w dniu przybycia do bozu na ręce administratora obozu. Zgłoszenia o przyjęcie przesłać należy do Dyrekcji Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego im. I. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego na Bielanach w terminie do 10 czerwca b. r.

II. a) Kurs wychowania fizycznego dla nauczycielek ćwiczeń cielesnych w Wągrowcu w czasie od 2 do 23 lipca b. r.

Kierownik naukowo - organizacyjny: p. Helena Olszewska, wizytator szkół Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego.

Program kursu: Metodyka żeńskiej gimnastyki szkolnej, doskonalenie się w sportach letnich, lekka atletyka, pływanie, wioślarstwo, gry. Gimnastykę pań prowadzić będzie instruktorka instytutu gimn. E. Björksten.

b) Kurs wychowania fizycznego dla nauczycieli ćwiczeń cielesnych w Wągrowcu w czasie od 3 do 24 lipca b. r.

Kierownik naukowo - organizacyjny: p. Walerjan Sikorski, wizytator szkół w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego.

Program kursu: Gimnastyka — stopniowanie z uwzględnieniem zasad tworzenia ćwiczeń, typy lekcyj w sali i na boisku; sposób przechodzenia z jednej osnowy lekcyjnej w drugą. Doskonalenie się w sportach letnich: lekka atletyka, pływanie, wioślarstwo, metoda zabaw i gier oraz ćwiczeń polowych.

Warunki pomieszczenia i utrzymania na kursach, — zapisy: Mieszkanie i wyżywienie otrzymają uczestnicy kursu w internacie Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego w Wągrowcu. Koszt utrzymania wraz z wpisowem wyniesie około 60—65 zł. Uczestnicy (czki) kursów winni przywieźć ze sobą: a) bieliznę osobistą i pościelową (również koce), b) strój sportowy: ćwiczebny i kąpielowy, oraz obuwie wycieczkowe, c) najważniejsze podręczniki z wychowania fizycznego.

Termin przybycia: w ciągu dnia 1 lipca.

Uczestnikom powyższych kursów przysługują zniżki na przejazd w myśl zarządzenia Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego Nr. 550/500/zaop. III/36. (Zlecenia na przejazd otrzymają uczestnicy kursów na podstawie kart przyjęcia na kurs, wydanych przez właściwe kuratorja okręgów szkolnych w okrę-

gowych urzędach wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego, wzgl. w komendach obwodowych w. f. i p. w.).

Zgłoszenia na kurs przesłać należy w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 czerwca b. r.:

a) na kurs wychowania fizycznego dla nauczycielek do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego na ręce p. wizyt. H. Olszewskiej;

b) na kurs wychowania fizycznego dla nauczycieli do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego na ręce p. wizyt. W. Sikorskiego.

Jednocześnie ze zgłoszeniem należy przesłać wpisowe (zadatek) w wysokości 15 zł przekazem pocztowym na ręce kierownika (czki) kursu.

W zgłoszeniach należy podać datę urodzenia, przebyte studja w. f., praktykę szkolną, przydział.

Podsekretarz Stanu: (—) *Jerzy Ferek Błeszyński.*

13.

Wakacyjne kursy wychowania fizycznego dla nauczycielstwa szkół powszechnych.

Komunikat Min. W. R. i O. P. z dnia 8 maja 1936 r. Nr. I. W. F. 951/36.

Nr. O. 8839/36. I. Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego organizuje w okresie feryj letnich bieżącego roku następujące wakacyjne kursy wychowania fizycznego dla nauczycielstwa szkół powszechnych:

1) W Okręgu Szkolnym Brzeskim w Pińsku w czasie od 25 czerwca do 18 lipca r. b.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Władysław Byszek.

Pomieszczenie, wykłady i ćwiczenia w budynku Państwowego Gimnazjum w Pińsku. Tereny wodne, pływanie, wiosłowanie, wycieczki łodziami i parostatkami.

2) W Okręgu Szkolnym Krakowskim w Andrychowie w czasie od 3 do 23 lipca r. b.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Józef Magryta.

Pomieszczenie, wykłady i ćwiczenia w budynku żeńskiej szkoły powszechiej w Andrychowie. Nauka pływania w pływalni miejskiej. Wycieczki w góry.

3) W Okręgu Szkolnym Lubelskim w Puławach w czasie od 3 do 25 lipca r. b.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Józef Maź.

Pomieszczenie, wykłady i ćwiczenia w Gimnazjum Państwowem. Pływanie i wiosłowanie na Wiśle. Wycieczki.

4) W Okręgu Szkolnym Lwowskim w Kutach w czasie od 2 do 25 lipca r. b.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Szczęsny Połomski.

Pomieszczenia i wykłady w budynkach szkół powszechnych w Kutach. Wycieczki w Czarnohorę.

(Dojazd na miejsce koleją do stacji Kuty — przejazd tranzytem — lub do stacji Kołomyja, poczem autobusem P. K. P. do Kut — cena przejazdu 5 zł 20 gr (bagaż 50 gr).

5) W Okręgu Szkolnym Łuckim w Łucku w czasie od 3 do 26 lipca b. r.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. W. Jeremi Śliwiński.

Pomieszczenie, wykłady i ćwiczenia w budynku Państwowego Gimnazjum im. T. Kościuszki. Wspólna kuchnia na miejscu. Nauka pływania na Styrze.

6) W Okręgu Szkolnym Poznańskim w Wolsztynie w czasie od 2 do 25 lipca r. b.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Władysław Czarniecki.

Pomieszczenia, wykłady i ćwiczenia w Państwowem Gimnazjum Męskiem. Nauka pływania i wiosłowania na jeziorze.

7) W Okręgu Szkolnym Warszawskim w Wymyślinie (na linji kolejki Sierpc-Lipno, stacja kolejowa Wioska lub Skępe) w czasie od 5 do 26 lipca r. b. i II kurs od 27 lipca do 15 sierpnia r. b.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Marjan Krawczyk.

Kurs odbędzie się w budynku Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego. Nauka pływania i wiosłowania na jeziorze.

8) W Okręgu Szkolnym Wileńskim w Augustowie w czasie od 3 do 28 lipca r. b.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Romuald Czyżewski.

Pomieszczenie w Państwowem Seminarjum Nauczycielskiem. Nauka

pływania w basenie pływackim na jeziorze. Wycieczki — kanałem Augustowskim, jezioro Serwy, Grodno.

9) W Województwie Śląskiem w Wiśle w czasie od 3 do 24 lipca r. b.

Kurs organizowany przez Wydział Oświecenia Publicznego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.

Kierownik kursu: instruktor w. f. p. Stefan Kisieliński.

Pomieszczenie w budynku publicznej szkoły powszechnej Nr. 1 w Wiśle. Wykłady i ćwiczenia w szkole i na boisku szkolnem — nauka pływania na pływalni miejscowej. Wycieczki w góry.

II. Program kursów: Ćwiczenia cielesne w szkole powszechnej.

a) zabawy i gry ruchowe dla dziatwy od lat 7 do 14. Znaczenie wychowawcze zabaw i gier, wskazówki metodyczne, zasób zabaw i gier dla dziatwy i młodzieży szkół powszechnych;

b) ćwiczenia gimnastyczne: wskazówki metodyczne i charakterystyka zasobu materjału ćwiczebnego, objętego programem szkoły powszechnej, poparta przykładami;

c) ćwiczenia sportowe, rozrywkowe; gry i zabawy w wodzie, pływanie, wycieczki, harcerstwo.

Ćwiczenia na kursach prowadzone będą w dwu grupach męskiej i żeńskiej.

III. Warunki pomieszczenia i utrzymania na kursach.

Uczestnicy kursów znajdą pomieszczenie i utrzymanie w internatach szkolnych. Przywieźć ze sobą należy koc i bieliznę pościelową, strój ćwiczebny i kąpielowy. Pożądane wyekwipowanie wycieczkowe.

Wpisowe na kurs wynosi 15 zł. Koszt utrzymania obliczać w granicach 45—50 zł.

Uczestnikom powyższych kursów przysługują zlecenia na przejazd w myśl zarządzenia Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego Nr. 550/500/zaop. III/36. Zlecenia na przejazd otrzymają uczestnicy kursów na podstawie przyjęcia na kurs, wydanych przez właściwe kuratorja okręgów szkolnych w okręgowych urzędach w. f. i p. w., wzgl. od komendantów obwodowych p. w.

IV. Zgłoszenia i zapisy.

Nauczyciele i nauczycielki szkół powszechnych mogą się zgłaszać na kurs we właściwym lub innym okręgu szkolnym. Zgłoszenia przesyłać należy za pośrednictwem inspektoratów szkolnych na ręce kierowników kursów. W zgłoszeniu należy podać, czy kandydat (ka) zgłasza się po raz pierwszy na kurs wychowania fizycznego, czy też

uczestniczył już w kursach w latach ubiegłych, gdzie i kiedy. Przy zapisywaniu się na kursy wpisowego wpłacać nie należy, natomiast w dniu przybycia na kurs należy wpłacić wpisowe oraz należność za utrzymanie. Zgłoszenie się na kurs obowiązuje bezwarunkowo do przybycia; w razie choroby lub innej ważnej przyczyny należy zawiadomić kierownictwo kursu o niemożności przybycia (możliwie przed 25 czerwca r. b.).

Termin zapisów upływa z dniem 10 czerwca r. b.

Podsekretarz Stanu: (—) *Jerzy Ferek Błeszyński.*

14.

Harcerski kurs dla nauczycieli.

Komunikat Kuratorjum O. S. Lw. z dnia 20 maja 1936 r.

Celem zaznajomienia nauczycielstwa z ideowemi i metodycznemi zasadami harcerstwa, prowadzeniem drużyn i gromad zuchowych w szkole oraz z obozowaniem, prowadzeniem wycieczek i ćwiczeń polowych, Kuratorjum O. S. Lw. organizuje kurs dla nauczycieli szkół powszechnych, średnich i zawodowych (mężczyzn), opiekujących się lub pragnących się zaopiekować pracą drużyny harcerskiej, względnie gromady zuchowej, złożonej z chłopców.

Kurs odbędzie się w czasie od 4 do 25 lipca 1936 r. w Tupadłach (pow. morski), stacja kolejowa Wielka Wieś — Hallerowo, skąd autobusem do Jastrzębiej Góry.

Wpisowe na kurs 10 zł przesyłać należy przekazem pocztowym. Opłata za pobyt wraz z pełnem utrzymaniem 50 zł (razem 60 zł).

Kurs odbędzie się w obozie pod namiotami, które uczestnicy sami postawią i w których odpowiednio urządzą się.

Zgłoszenia wraz z wpisowem przesyłać należy bezpośrednio na ręce okręgowego instruktora harcerstwa, Słabego Wilhelma, Kuratorjum O. S. Lw. (ul. Karmelicka 4).

Zgłoszenie na kurs winno zawierać następujące dane:

a) imię i nazwisko, rok urodzenia, wyznanie, stanowisko służbowe, adres, pod którym należy przesłać przyjęcie na kurs;

b) czy zgłaszający się pracował w harcerstwie, jeśli tak, należy podać krótki przebieg służby, czy pełni obowiązki opiekuna, czy brał udział w obozach, w kolonjach, w jakich i w jakim charakterze;

c) czy odbył służbę wojskową, ewentualnie czy przeszedł przysposobienie wojskowe;

d) deklarację, iż kandydat przybędzie punktualnie na kurs, podda się regulaminowi kursu i w dniu przybycia nań wpłaci należną kwotę za pobyt i utrzymanie oraz przywiezie z sobą potrzebne wyekwipowanie.

Termin zgłoszeń upływa 10 czerwca 1936 r.

Koszty przejazdów ponoszą uczestnicy, przyczem korzystać będą z przejazdów ulgowych według taryfy wojskowej. Zaświadczenia na przejazd ulgowy wydają odnośne komendy p. w. na podstawie kart przyjęcia, które prześle się zgłoszonym.

Uczestnicy winni przywieźć z sobą następujące wyekwipowania: 1—2 koce, siennik, prześcieradła na łóżko i pod koc, bieliznę osobistą, przybory toaletowe i do czyszczenia, plecak, pantofle, kostjum gimnastyczny lub lekkoatletyczny, kostjum kąpielowy, koszulkę i spodenki harcerskie barwy khaki, obuwie wycieczkowe i przybory do jedzenia (menażka, garnuszek, łyżka, nóż, widelec).

Kandydaci przyjęci na kurs otrzymają szczegółowe informacje oraz wskazówki w sprawie przejazdu.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego: (—) *L. Jus.* Naczelnik Wydziału.

15.

Materjały, dotyczące organizacji państwowych kursów i konferencyj dla nauczycielstwa i kierowników (czek) szkół powszechnych w roku 1936.

A. Konferencje wakacyjne dla nauczycielstwa szkół powszechnych.

L. p.	Siedziba konferencji wakacyjnej i inspektoratu szkolnego	Wykaz zagadnień, które będą opracowane na konferencji	Ilość godzin	Prelegenci	Kierownik organizacyjny
1	**Maksymówka** lub **Mizuń** (Insp. Szkolny Dolina)	Organizacja pracy wychowawczej i dydaktycznej w klasach łączonych, organizacja jak najskuteczniejszej nauki cichej w klasach łączonych. Przepracowanie w formie zagadnień treści nowych programów szkół powszechnych I i II stopnia	72	Prelegentami będą inspektorzy i podinspektorzy szkolni, nauczyciele zakładów kształcenia nauczycieli i kierownicy publ. szkół powsz.	M. Zwerdling, kierownik szkoły powszechnej
2	**Lwów** (Insp. Szkolny Lwów-powiat)	j. w.	72	j. w.	Jan Ohly, podinspektor szkolny
3	**Dora** (Insp Szkolny Nadwórna)	j. w.	72	j. w.	Bolesław Bednarski, kierownik szkoły
4	**Nisko** (Insp. Szkolny Nisko)	j. w.	72	j, w.	Wojciech Ginter, inspektor szkolny
5	**Sokal** (Insp. Szkolny Rawa Ruska)	Konferencja nie zostanie uruchomiona.			—
6	**Turka n/Str.** (Insp. Szkolny Turka n/Str.)	jak w punkcie 1	72	j. w.	N. Szeremeta, kierownik szkoły
7	**Tarnopol** (Insp. Szkolny Tarnopol)	j. w.	72	j. w.	Inż. M. Syrek, podinspektor szkolny

8	**Złoczów** (Insp. Szkolny Złoczów)	j. w.	72	j. w.	Józef Karzyński, nauczyciel szkoły powszechnej
9	**Krosno** (Insp. Szkolny Krosno)	j. w.	72	j w.	Władysław Jabłoński, kierownik szkoły

B. Kursy wakacyjne dla nauczycielstwa szkół powszechnych.

L. p.	Siedziba kursu wakacyjnego i siedziba inspektoratu szkolnego	Wykaz zagadnień, które będą przerabiane na kursie	Ilość godzin	Prelegenci	Kierownik organizacyjny
1	**Zaleszczyki** (Insp. Szkolny Czortków)	1) Roboty z różnych materjałów dla zaspokojenia zainteresowań ucznia, oraz potrzeb nauki szkolnej. 2) Obróbka i wykonywanie przedmiotów użytkowych z drzewa, drutu i blachy. 3) Sporządzanie łatwych pomocy naukowych dla szkoły powszechnej ——— Nauczanie rysunku poobserwacyjnego z pamięci i pokazu oraz rysunku z wyobraźni o charakterze ilustracyjnym; nauczanie rysunku z natury, projektowanie form użytkowych, rysunek w rzucie równoległym ukośnym.	108	Franciszek Madyda, prof. VIII Państw, Gimn. we Lwowie Kazimierz Łotocki, prof. Państw. Semin. Naucz. Męsk we Lwowie	Eugeniusz Bałańdiuk, kier. szkoły w Zaleszczykach
2	**Jarosław** (Insp. Szkolny Jarosław	1) Gramatyka Polska w programie szkoły powszechnej z równoczesnem uzupełnieniem i pogłębieniem wiedzy materjalnej. 2) Wiadomości o gwarach i zagadnienie gwary w programie. 3) Rozważania, dotyczące doboru lektury i organizacji czytelnictwa uczniów ——— Ustrój Państwa Polskiego na podstawie Konstytucji z roku 1935	72	Dr. Marja Słuszkiewicz, prof. pryw. gimn. ż. SS. Bened. Łać. we Lwowie Mikołaj Peszowski, prof. Państw. Gimn. w Przemyślu	Józef Bonczar, podinspektor szkolny w Jarosławiu

L. p.	Siedziba kursu wakacyjnego i siedziba inspektoratu szkolnego	Wykaz zagadnień, które będą przerabiane na kursie	Ilość godzin	Prelegenci	Kierownik organizacyjny
3	**Kuty** (Insp. Szkolny Kołomyja)	Zagadnienia z zajęć praktycznych jak w p. 1. na kursie w Zaleszczykach ——— 1) Rodzaje pieśni, układanie repertuaru szkolnego z uwzględnieniem pieśni dziecięcych na podstawie istniejących źródeł. 2) Nuty w zakresie programu szkoły powszechnej wraz z metodyką ich wprowadzenia i nauczania	108	Jan Wargocki, prof. Państw. Semin. Naucz. w Czortkowie Walenty Adamczak, prof. Państw Semin. Naucz. we Lwowie	Juljan Hordyński, kier. szk. powsz. w Kutach
4	**Lwów** (Insp. Szkolny Lwów-miasto)	1) Wybrane postaci z historji Polski. 2) Aktualizacja, czynnik lokalny i regjonalny w nauczaniu historji (wskazania i przykłady) ——— Ustrój Państwa Polskiego na podstawie Konstytucji z roku 1935	72	Dr. Stefan Balicki, podinspektor szkolny we Lwowie (drugi prelegent zostanie dodatkowo podany)	Jan Ohly, podinspektor we Lwowie
5	**Nadwórna** (Insp. Szkolny Nadwórna)	I. 1) Przegląd różnych obliczeń praktycznych programu i odpowiednie wiadomości rzeczowe z dziedziny handlu, oszczędności, spółdzielczości, statystyki, dostępnych kalkulacyj i kosztorysów z dostosowaniem do warunków życia szkolnego. 2) Nauczanie geometrji w oparciu o pomiary i kreślenie, oraz najważniejsze wiadomości z zakresu rysowania brył płaskościennych metodą rzutu równoległego ukośnego. II. 1) Zespoły roślinne (pojęcie, budowa zespołów roślinnych) wpływ otoczenia na zespoły roślinne i odwrotnie. Współzawodnictwo roślin w zespołach. Walka zespołów roślinnych. 2) Wybrane ćwiczenia z fizjologji roślin. 3) Ćwiczenia w oznaczaniu roślin przy pomocy klucza: „Rośliny polskie“	72	Józef Jastrzębski, dyrektor Państw. Semin. Naucz. Męs. w Samborze Dr. Stanisława Słowikowska, kier. pracowni przyrodniczej szkół lwowskich	Zofja Pawlikówna nauczycielka w Nadwórnej

6	**Przemyśl** (Insp. Szkolny Przemyśl)	Zagadnienia z zajęć praktycznych i rysunku jak w punkcie 1-szym na kursie w Zaleszczykach	72	T. Billik, kierownik szkoły powsz. w Krościenku Mieczysław Knobloch, naucz. Państw. Gimn. w Przemyślu	Jan Paradysz podinsp. szkolny w Przemyślu
7	**Przemyśl** (Insp Szkolny Przemyśl	Zagadnienia z arytmetyki z geometrją i przyrody żywej jak w punkcie 5-tym na kursie w Nadwórnej	72	Władysław Diduszko, kier. szkoły powsz. w Ustrzykach Dolnych Aleksandra Stawnicza, naucz. Państw. Semin. Naucz. Żeń. w Jaworowie	Jan Paradysz, podinsp. szkolny w Przemyślu
8	**Rzeszów** (Insp. Szkolny Rzeszów)	Zagadnienia z pojęć praktycznych i rysunku jak w punkcie 1-szym na kursie w Zaleszczykach	72	Tadeusz Tyszarski, prof. Państw. Gimn. VIII we Lwowie Władysław Pańczak prof. Państw. Semin. w Rzeszowie	Stefan Łomanek, insp. szkolny w Rzeszowie
9	**Sambor** (Insp. Szkolny Sambor)	Zagadnienia z arytmetyki i geometrji jak w p. 5 na kursie w Nadwórnej ——— Przegląd tematów z życia techniki, zawartych w programie nauki o przyrodzie martwej z uwzględnieniem metodyki pracy szkoły powszechnej	72	Dr. Roman Cegielski, prof. I. Państw. Semin Naucz. Żeń. we Lwowie Dr. Władysław Budzianowski, prof. VIII Gimn. we Lwowie	Longin Pyż, podinsp. szkolny w Samborze
10	**Sanok** (Insp. Szkolny Sanok)	Zagadnienia z arytmetyki z geometrją jak w p. 5 na kursie w Nadwórnej ——— 1) Warunki życia roślin i życia zwierząt. 2) Środowisko i przystosowanie się do niego roślin i zwierząt. 3) Ćwiczenia w oznaczaniu roślin. 4) Zadanie ogródków szkolnych i wycieczek przyrodniczych. 5) Ćwiczenia w pracowni fizyko-chemicznej w oparciu o programy szkół powsz. 6) Sporządzanie łatwych pomocy naukowych do nauki przyrody martwej	72	Piotr Jabłoński, prof. Państw. Semin. Naucz. Męs. w Krośnie Dąbrowski Józef, kier. szkoły powsz. w Bukowsku Haduch Leon, kier. szkoły powsz. w Sanoku	Jan Gołębiowski, podinsp. szkolny w Sanoku

L. p.	Siedziba kursu wakacyjnego i siedziba inspektoratu szkolnego	Wykaz zagadnień, które będą przerabiane na kursie	Ilość godzin	Prelegenci	Kierownik organizacyjiny
11	**Stanisławów** (Insp. Szkolny Stanisławów)	1) Gramatyka polska w programie szkoły powszechnej z równoczesnem uzupełnieniem i pogłębieniem wiedzy materjalnej. 2) Samodzielność ucznia przy nauczaniu języka polskiego		Marjan Stecków, prof. Państw. Gimn. we Lwowie	Stefan Bryś, naucz. szkoły powsz. w Stanisławowie
		1) Ustrój Państwa Polskiego. 2) Sposoby użycia pomocy naukowych, aktualizacja, czynnik lokalny i regjonalny w nauczaniu historji (wskazania i przykłady)	72	Antoni Pikulski, inspektor szkolny w Stanisławowie	

C) Konferencje wakacyjne dla kierowników (czek) szkół powszechnych.

L. p.	Siedziba konferenji i inspektoratu szkolnego	Wykaz zagadnień, które będą opracowane na konferencji	Ilość godzin	Prelegenci	Kierownik organizacyjny
1	**Czortków** (Insp. Szkolny Czortków)	Wybrane zagadnienia z pedagogiki, metodyki oraz administracji szkolnej, związane z pracą kierownika szkoły	72	Prelegantami będą inspektorzy i podinspektorzy, oraz kierownicy szkół powsz.	Władysław Sojka, kier. szkoły w Jagielnicy
2	**Lwów** (Insp. Szkolny Lwów-powiat)	j. w.	72	j. w.	Jan Ohly, podinspektor szkolny

3	**Stanisławów** (Insp Szkolny Stanisławów)	j. w.	72	j. w.	Stefan Bryś, naucz. szk pow. w Stanisławowie
4	**Stryj** (Insp. Szkolny Stryj)	j. w.	72	j. w.	Jan Burghard, kier. szkoły w Stryju
5	**Trembowla** (Insp. Szkolny Trembowla)	j. w.	72	j. w.	Roman Sandecki, insp. szkolny

D. Kursy i konferencje wyjazdowe.

L. p.	Siedziba kursu (konferencji)	Wykaz zagadnień, które będą opracowane na kursie (konferencji)	Ilość godzin	Prelegenci	Kierownik organizacyjny
	Wejherowo (Województwo Pomorskie). Organizuje Inspektorat Szkolny w Gródku Jagiellońskim	Grupa A.			Dr. Jan Konopnicki, podinspektor szkolny w Gródku Jagiellońskim
		1) Wybrane zagadnienia z nauki o języku polskim w związku z realizacją programu naukowego dla szkół powszechnych	36	Stanisław Rudnicki, inspektor szkolny w Gródku Jagiellońskim	
		2) Wybrane postaci z historji Polski: aktualizacja, czynnik lokalny i regjonalny w nauczaniu historji (wskazania i przykłady)	36	Jan Gerlach, inspektor szkolny we Lwowie	
		3) Wybrane zagadnienia z zakresu ustawodawstwa szkolnego	10	Feliks Koralewicz, urzędnik Kuratorjum O. S. L. we Lwowie	
		Grupa B.			j. w.
		1) Organizacja pracy dydaktycznej w szkołach niżej zorganizowanych ze szczególnem uwzględnieniem szkół o 1 i 3 nauczycielach	36	Dr. Jan Konopnicki, podinspektor szkolny w Gródku Jagiellońskim	
		2) Omówienie programów naukowych dla szkół niżej zorganizowanych	36	Mgr. Stanisław Nowogrodzki, podinsp szk. w Stanisławowie	
		3) Wybrane zagadnienia z zakresu ustawodawstwa szkolnego	10	Feliks Koralewicz, urz. Kurat. OSL. we Lwowie	

L. p.	Siedziba kursu (konferencji)	Wykaz zagadnień, które będą opracowane na kursie (konferencji)
	Wejherowo (Województwo Pomorskie). Organizuje Inspektorat Szkolny w Gródku Jagiellońskim	Grupa C. jak grupa „B" — lub (zależnie od życzeń uczestników) geografja-przyroda I) Podział Polski na krainy i ich charakterystyka. 2) Najważniejsze procesy i przemiany gospodarcze w Polsce niepodległej ze szczególnem uwzględnieniem morza i Śląska. 3) metoda fikcyjnych podróży z użyciem pomocy naukowych (rozwinięcie na przykładach) II. Najważniejsze zagadnienia ekologji roślin, przegląd tematów z życia techniki, zawartych w programie o przyrodzie martwej z uwzględnieniem metody pracy szkolnej. 3) Wychowanie hygjeniczne w zakresie nauki o przyrodzie III. Wybrane zagadnienia z zakresu ustawodawstwa szkolnego

Ilość godzin	Prelegenci	Kierownik organizacyjny
36	Prelegenci zostaną później ustaleni	Dr. Jan Konopnicki, podinspektor szkoły w Gródku Jagiellońskim
36		
10	Feliks Koralewicz, urzędnik Kuratorjum O. S. L. we Lwowie	

16.

Urlopy wypoczynkowe nauczycieli szkół rolniczych.

Zarządzenie Min. W. R. i O. P. z dnia 31 marca 1936 r.
(Nr. B. P. 2430/36).

(Dz. Urz. Min. W R. i O. P. Nr. 2 z 1936 r., poz. 36).

Na podstawie art. 42 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 873) ustalam dla nauczycieli szkół rolniczych następujące czasokresy urlopów wypoczynkowych:

§ 1. a) 4 tygodnie dla nauczycieli, mających do 10 lat służby nauczycielskiej,

b) 5 tygodni dla nauczycieli, mających od 10—20 lat służby nauczycielskiej,

c) 6 tygodni dla nauczycieli, mających ponad 20 lat służby nauczycielskiej.

§ 2. Urlopy te mogą być udzielane w czasie, kiedy zdaniem przełożonych władz szkolnych względy służbowe na to będą pozwalały.

§ 3. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

17.

Wynagrodzenie nauczycieli i instruktorów państwowych szkół zawodowych.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 41 z dnia 5 maja 1936 r.
(Nr. B. P. 2030/36).

Nr. BP. 17051/36. I. Zawieranie umów z nowoprzyjmowanymi nauczycielami i instruktorami szkół zawodowych z wynagrodzeniem według IX grupy uposażenia, przewidzianem w art. 4 i 5 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 6) oraz według VIII grupy uposażenia z nauczycielami, posiadającymi studja wyższe i co najmniej 2-letnią praktykę nauczycielską, nie wymaga zgody ani też zatwierdzenia Ministerstwa, o ile oczywiście odbywa się w granicach posiadanych przez kuratorja etatów. Przyznawanie natomiast wyższych

grup uposażenia tym nauczycielom i instruktorom wymaga każdorazowej zgody Ministerstwa.

II. Z uwagi na konieczność stosowania jak najdalej idących oszczędności w związku z restrykcjami budżetu Ministerstwa W. R. i O. P., Ministerstwo uprzedza, że wnioski o przyznawanie wyższych grup uposażenia dla nowoprzyjmowanych nauczycieli kontraktowych jak i dla nauczycieli już zatrudnionych, również wnioski o przyznawanie dodatków służbowych dla wybitnych fachowców, względnie wnioski o podwyższenie stawek wynagrodzenia do wysokości 100% dla wybitnych fachowców (§§ 9 i 11 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 24 stycznia 1934 r. Nr. BP. 2751/34 w brzmieniu obwieszczenia z dnia 26 maja 1934 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4, poz. 59), będą uwzględniane tylko wyjątkowo i to zasadniczo tylko w przypadkach, w których kuratorjum wskaże, że kwoty te nie zwiększą sum wydatkowych na te cele i uzyskają pokrycie w kwotach zwolnionych w jakikolwiek sposób, jak np. przez rozwiązywanie stosunku służbowego z funkcjonarjuszem, któremu dodatek taki został przyznany przez Ministerstwo w roku szkolnym 1934/35, względnie przez kuratorjum na podstawie zarządzenia Ministerstwa z dnia 30 czerwca 1935 r. Nr. BP. 12255/35 i z dnia 26 listopada 1935 r. Nr. BP. 16898/35.

Na tych samych oszczędnościowych zasadach będą rozpatrywane wnioski kuratorjów w sprawie przyznawania nauczycielom etatowym, jako wybitnym fachowcom, dodatków służbowych, przewidzianych w § 40 pkt. 5 lit. „e" rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 781).

Minister: (—) *W. Swiętosławski.*

18.

Przygotowanie kandydatów do gimnazjów zawodowych.

Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 15 maja 1936 r. Nr. III. T. P. 1473/36.

Nr. III. 9697/36. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że w bieżącym roku szkolnym zostaną wydane statuty dla tych państwowych szkół zawodowych, które będą zorganizowane według nowego ustroju szkolnego.

W związku z powyższem Ministerstwo wyjaśnia, że instrukcja załączona do zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 3 czerwca 1935 r. o terminie i sposobie reorganizacji niektórych państwowych szkół za-

wodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6, poz. 67[1]) miała zastosowanie tylko do kandydatów, wstępujących do gimnazjów zawodowych na początku roku szkol. 1935/36.

Kandydatów, wstępujących do szkół zawodowych, zorganizowanych według nowego ustroju szkolnego w r. szkol. 1936/37, obowiązywać będą odnośne przepisy statutu danej szkoły. Statuty te przewidują, że przygotowanie naukowe kandydatów do gimnazjów zawodowych powinno odpowiadać wymaganiom, stawianym w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej.

Wobec tego o przyjęcie w poczet uczniów gimnazjów zawodowych mogą w r. b. ubiegać się kandydaci, którzy ukończyli 6 oddziałów 3, 4, 5, 6 lub 7 klasowych publicznych szkół powszechnych.

Dyrektor Departamentu: (—) *Jan Firewicz.*

17.

Opłaty za egzamin dla eksternów w państwowych szkołach zawodowych.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 46 z dnia 19 maja 1936 r. (I. R. 3701/36).

Nr. III. 9981/36. Z mocą obowiązującą od dnia 1 czerwca 1936 r. zarządzam pobieranie następujących opłat za egzamin dla eksternów w państwowych szkołach zawodowych:

1. Taksa za egzamin w zakresie programu średniej szkoły zawodowej . . . . 60 zł.

2. Taksa za egzamin w zakresie programu seminarjum nauczycielek: z krawiectwa, bieliźniarstwa, modniarstwa, hafciarstwa i gospodarstwa, względnie innych rzemiosł, których praca warsztatowa musi być wykonana poza seminarjum z powołaniem członków komisji egzaminacyjnej osób z poza grona nauczycielskiego . . . . 60 zł.

3. Taksa za świadectwa wydawane eksternom ze złożenia egzaminu . . . . 5 zł.

4. Taksa za duplikaty świadectw wydawanych eksternom . 10 zł.

Od opłat wymienionych w punktach 1, 2, 3, 4, nikt zwolniony być nie może.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1935 r., str. 207.

Taksy, wymienione w punktach 1, 2, należy uiszczać przed przystąpieniem do egzaminu.

Taksę, wymienioną w punkcie 3, uiszczają eksterni po otrzymaniu wiadomości o dodatnim wyniku egzaminu.

Wszystkie powyższe taksy uiszczać należy za pośrednictwem P. K. O. na konto czekowe szkoły.

Za wydanie duplikatu świadectwa eksterni uiszczają, prócz taksy wymienionej w punkcie 4, opłatę stemplową znaczkami w wysokości przewidzianej w przepisach o opłatach stemplowych. Dyrekcje otrzymane znaczki naklejają na wydanym duplikacie i kasują.

Taksy, wpłacone przez eksternów, zwrotowi zasadniczo nie podlegają. Wyjątkowo mogą być zwrócone taksy, wymienione w punktach 1, 2 i to tylko w tym wypadku, gdy ekstern z powodu zasłabnięcia lub choroby, powstałej po wpłaceniu taksy, co winno być stwierdzone świadectwem lekarskiem, egzaminowi poddać się nie może, względnie po wpłaceniu taksy do egzaminu dopuszczonym nie zostanie. Zwrotu taks dokonywują dyrekcje szkół we własnym zakresie działania.

Dochód z taks wymienionych w punktach 1, 2, dyrekcje szkół rozdzielają pomiędzy egzaminatorów, jako wynagrodzenie za udział w egzaminach. Sumy, uzyskane od uczniów z tego tytułu, powinny być podawane w liście wypłat wynagrodzeń egzaminatorów.

Dochód z taks wymienionych w punktach 3 i 4, dyrekcje szkół zatrzymują na pokrycie wydatków, przewidzianych w planach finansowo - gospodarczych.

Sposób pobierania, przechowywania i księgowania sum otrzymanych z powyższych taks normują przepisy rachunkowo - kasowe, wydane przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego okólnika uchylam rozporządzenie z dnia 30 czerwca 1934 r. Nr. I. R. 5130/34 o opłatach za egzamin dla eksternów w państwowych szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6—7, poz. 99) i z dnia 13 listopada 1934 r. Nr. I. R. 8386/34 o opłatach za egzamin dla eksternów w państwowych średnich szkołach rolniczych i ogrodniczych. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 147[1]).

Minister: (—) *W. Świętosławski.*

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1934 r., str. 384 i 594.

20.

Egzamin na czeladnika.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 lutego 1936 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o zmianie przepisów, dotyczących egzaminu na czeladnika.

(Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 153)[1])

Na podstawie art. 157 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468[2]) zarządzam, co następuje:

§ **1.** Każda z komisyj egzaminacyjnych, przewidzianych w art. 153 ust. 3 prawa przemysłowego, składa się z przewodniczącego i przynajmniej z trzech członków, w tem jednego delegata, wyznaczonego przez kuratorjum właściwego okręgu szkolnego.

§ **2.** Regulamin egzaminacyjny, przewidziany w art. 154 ust. 2 prawa przemysłowego, powinien zawierać przepis o posiadaniu przez kandydata elementarnych umiejętności czytania i pisania po polsku oraz rachowania i rysowania w granicach potrzeb danego zawodu. Szczegółowa instrukcja, wydana przez władzę szkolną, określać będzie skalę wymagań powyższych umiejętności.

Postępowanie komisji egzaminacyjnej, sposób egzaminowania i taksy egzaminacyjne ustala się regulaminami egzaminacyjnemi, które wydaje izba rzemieślnicza, a zatwierdza władza przemysłowa wojewódzka.

§ **3.** Podanie o dopuszczenie do egzaminu przewidziane w art. 155 ust. 1 prawa przemysłowego, wnosi terminator (lub pomocnik) do izby rzemieślniczej. Do podania należy dołączyć świadectwo ukończenia nauki lub też świadectwo, stwierdzające przebyty czas nauki w rzemiośle, oraz zaświadczenie właściwej władzy szkolnej, stwierdzające, że w miejscowości, w której terminator odbywał naukę rzemiosła, nie było w okresie czasu odbywania terminu publicznej szkoły dokształcającej zawodowej, bądź zaświadczenie tejże władzy szkolnej, że terminator z powodu braku miejsca nie mógł uczęszczać do publicznej szkoły dokształcającej zawodowej w miejscowości, w której odbywał naukę, bądź

---

[1]) Przedruk w Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 33.

[2]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1930 r., str. 506—509.

wreszcie zaświadczenie wojewody, a w m. st. Warszawie — Komisarza Rządu, wydane po wysłuchaniu władzy szkolnej, że terminator z innej uzasadnionej przyczyny nie może okazać świadectwa szkolnego z ukończenia nauki w publicznej szkole dokształcającej zawodowej.

§ 4. Postanowienia niniejszego rozporządzenia odnoszą się do terminatorów, którzy nie mogą okazać świadectwa szkolnego z ukończenia nauki w publicznej szkole dokształcającej zawodowej z powodu braku takiej szkoły lub z powodu niemożności uczęszczania do niej dla braku miejsca albo z innej uzasadnionej przyczyny w miejscowości, w której terminator odbywał naukę rzemiosła.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i traci moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 1937 r.

Minister Przemysłu i Handlu: (—) *Roman Górecki.*

I s t r u k c j a

z dnia 18 kwietnia 1936 r. (Nr. III. TP. 1023/36), dotycząca wykonania rozporządzenia w sprawie zmiany przepisów, dotyczących egzaminu na czeladnika. (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 153).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 34).

1. Wymienione w nagłówku rozporządzenie ma charakter postanowień przejściowych do art. 153, 154 i 155 prawa przemysłowego i wydane zostało celem ułatwienia zdobycia tytułu czeladnika tym kandydatom na czeladników, którzy z przyczyn uzasadnionych i od nich niezależnych nie ukończyli szkoły dokształcającej zawodowej publicznej ani prywatnej, uznanej za równoznaczną z publiczną i nie posiadają świadectwa szkolnego, wymaganego w art. 155 ust. 1 prawa przemysłowego.

Do § 1 rozporządzenia.

2. Delegata do komisji egzaminacyjnej wyznacza kuratorjum. Delegat sprawdza czy kandydat na czeladnika umie czytać i pisać po polsku oraz czy posiada w wymaganym zakresie znajomość rachunku i rysunku technicznego swojego zawodu.

Kuratorjum przed egzaminem zażąda od izby rzemieślniczej informacyj, do jakich zawodów należą kandydaci do egzaminów. Delegatami powinni być kierownicy i nauczyciele publicznych szkół dokształcających zawodowych. Kuratorjum może jednak delegować nauczycieli i kierowników innych szkół zawodowych, jeżeli uzna to za wskazane. Delegat kuratorjum okręgu szkolnego, narówni z innymi członkami ko-

misji egzaminacyjnej, otrzymuje od izby rzemieślniczej honorarjum za udział w komisji.

Do § 2 ustęp 1 rozporządzenia.

3. Zakres wymaganej od kandydata umiejętności czytania i pisania po polsku oraz rachunku, a zwłaszcza rysunku uzależniać należy od zawodu kandydata. Mianowicie:

Z języka polskiego. Kandydat powinien umieć czytać zarówno tekst drukowany, jak i czytelnie pisany oraz umieć napisać kilka łatwych zdań, o treści związanej z wykonywaniem zawodu przez kandydata.

Z rachunków. Każdy kandydat powinien umieć: biegle tabliczkę mnożenia, dodawać, odejmować, mnożyć i dzielić w pamięci w zakresie 100, cztery działania nad liczbami całkowitemi dwu i trzycyfrowemi i nad liczbami mianowanemi, wyrażającemi złote i grosze, a także mieć pojęcie o najprostszych ułamkach (połowa, ćwierć, jedna trzecia, jedna dziesiąta i t. p.), które powienien umieć objaśnić i napisać. O ile to leży w granicach potrzeb danego zawodu, trzeba żądać od egzaminowanego znajomości używanych najczęściej jednostek miar metrycznych i wyliczania, choćby przybliżonego, powierzchni, obwodu, objętości figur i brył geometrycznych regularnych.

Z rysunków. Egzaminowi sprawdzającemu ze znajomości rysunku poddawać należy tylko kandydatów tych zawodów, w których jest stosowane posługiwanie się rysunkiem przy pracy. Egzaminowany powinien wykazać, że umie posługiwać się rysunkiem, niezbędnym do wykonywania jego zawodu, t. j. umie odczytać rysunek i wskazać sposób, w jaki z rysunku będzie korzystał, lub powinien wykazać, że potrafiłby z danego modelu (możliwie najprostszy przedmiot lub fragment całości, wykonywanej w danym zawodzie) sporządzić szkic rysunkowv odręczny z wymiarami, aby na podstawie tego szkicu mógł bez pomocy modelu wykonać taki sam przedmiot.

Ze względu na miejsce i ograniczony czas egzaminu egzaminujący powinien drogą odpowiednich krótkich zapytań i przykładów zbadać, czy kandydat ma pojęcie o rvsunku technicznym. Ustne wyjaśnienie może zastąpić sporządzenie szkicu.

Czas egzaminu sprawdzającego z każdego przedmiotu można ograniczyć do kilku minut.

Po skończeniu egzaminu delegat zgłasza do protokółu jego wynik według skali dobrej, dostatecznej lub niedostatecznej.

Do § 3 rozporządzenia.

4. a) Zaświadczenie, że w danej miejscowości nie było szkoły dokształcającej zawodowej publicznej łub że kandydat nie mógł do niej uczęszczać z powodu odmowy przyjęcia, wywołanej brakiem miejsca w szkole, wydawać będzie kuratorjum.

Wydawanie opinji na żądanie wojewody, a w m. st. Warszawie — Komisarza Rządu o innej uzasadnionej przyczynie niemożności okazania świadectwa z ukończenia szkoły dokształcającej zawodowej pozostaje w kompetencji kuratorjum.

b) Przez określenie „publiczna szkoła dokształcająca zawodowa" w § 3 i 4 rozporządzenia należy rozumieć również szkoły dokształcające zawodowe, którym przyznane zostały uprawnienia szkół publicznych.

c) Przez określenie „miejscowość, w której kandydat odbywał (pobierał) naukę rzemiosła" rozumieć należy również miejscowość, w której kandydat w tymże czasie zamieszkiwał. Istnienie szkoły dokształcającej w jednej z tych miejscowości obowiązywało terminatora do uczęszczania do szkoły.

5. Zarządzenie z dnia 4 lutego 1930 r. o egzaminach dla eksternów przy szkołach dokształcających zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2 z r. 1930, poz. 17[1]) pozostaje w mocy. O ile kandydaci do egzaminów będą się zgłaszali, kuratorjum powoływać będzie odpowiednie komisje.

Minister W. R. i O. P.: (—) W. *Świętosławski.*

16.

Komisje dla egzaminów na czeladników przy szkołach rzemieślniczo-przemysłowych.

Postanowienie Pana Ministra W. R. i O. P. z dnia 27 kwietnia 1936 r. Nr. III. TP. 1508/36.

Na podstawie art. 156 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468[2]) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P.

---

[1]) Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 1930 r., str. 147.

[2]) Patrz Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. str. 506—509.

Nr. 40, poz. 350) zarządzam utworzenie w roku szkolnym 1935/36 komisyj dla egzaminów na czeladników przy szkołach rzemieślniczo-przemysłowych państwowych oraz niepaństwowych, wymienionych w załączonym wykazie[1]). Uczniowie szkół niepaństwowych, przy których w roku szkolnym 1935/36 nie będzie utworzona komisja dla egzaminów na czeladników, mogą składać egzamin na czeladnika przed komisją przy jednej ze szkół, wymienionych w załączonym wykazie. Komisję dla każdego przemysłu wyznaczy kurator okręgu szkolnego.

Egzaminy na czeladników mogą być przeprowadzane jedynie tylko z tych zawodów, które w myśl przepisów prawa przemysłowego uważane są za rzemiosło i wyszczególnione są w art. 142 rozporządzenia o prawie przemysłowem w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. oraz w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 21 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 222).

Regulamin komisyj dla egzaminów na czeladników, ustanowiony rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Robót Publicznych z dnia 28 października 1928 r., ogłoszony został w Nr. 3 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w roku 1929, pod poz. 29[2]).

Przy wykonywaniu tego rozporządzenia należy powodować się wskazaniami, podanemi w zarządzeniu Ministra W. R. i O. P. z dnia 12 marca 1929 r. Nr. III. T. 1692/29 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5, poz. 57).

I. Szkoły męskie.

Szkoły państwowe.

Jaworów. Szkoła Przemysłu Drzewnego.
Kamionka Strumiłłowa. Szkoła Rzemiosł.
Kołomyja. Szkoła Przemysłu Drzewnego; Szkoła Szewska.
Lwów. Szkoła Rzemieślnicza przy Państw. Szkole Technicznej.
Rudnik n/S. Szkoła Przemysłu Drzewnego.
Stanisławów. Szkoła Przemysłu Drzewnego.
Tarnopol. Szkoła Ślusarstwa Maszynowego.

Szkoły niepaństwowe.

Brzeżany. Szkoła Przemysłu Drzewnego.
Lwów. Szkoła Rzemieślniczo - Przemysł. im. Dr. Korkisa.

---

[1]) Przedrukowuje się szkoły okręgu szkolnego lwowskiego.

[2]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1929 r., str. 228.

Rzeszów. Szkoła Rzemiosł.

Stryj. Szkoła Rzem.-Przem. Tow. „Warsztaty Rękodzielnicze dla młodzieży żydowskiej".

II. Szkoły żeńskie.

Szkoły państwowe.

Lwów. Szkoła Zawodow. Żeńska.

Szkoły niepaństwowe.

Borysław. Szkoła Zawodowa Żeńska T. S. L.

Lwów. Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. „Warsztaty Rękodzielnicze dla dziewcząt żydowskich".

Przemyśl. Szkoła Zawodowa Żeńska T. S. L.; Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. „Warszt. Rękodzielniczych dla dziewcząt żydowskich".

Rawa Ruska. Szkoła Zawodowa Żeńska T. S. L.

Rzeszów. Szkoła Zawodowa Żeńska T. S. L.

Sambor. Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska im. St. Sobińskiego.

Stanisławów. Szkoła Przemysłowa Żeńska T-wa Szkół Przemysłowych; Szkoła Zaw. Żeńska Tow. Szerzenia wykszt. zawod. wśród Żydów.

Żółkiew. Szkoła Zawodowa Żeńska dla Dziewcząt Żyd.

22.

Używanie i ocena książek szkolnych oraz pomocy naukowych dla szkół zawodowych.

Rozporządzenie Min. W. R. i O. P. z dnia 17 kwietna 1936 r. (Nr. III. U. Pr. 1475/36).

(*Dz. Urz Min. W. R. i O. P Nr. 2 z 1936 r., poz. 32*).

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnym (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) i art. 1 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 343) oraz art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam, co następuje:

§ 1. Szkoły państwowe, publiczne i prywatne powinny używać

książek szkolnych i pomocy naukowych, dopuszczonych do użytku szkolnego. Gdy dla pewnego przedmiotu nauki brak dopuszczonych książek szkolnych i pomocy naukowych, szkoły mogą używać innych książek i pomocy naukowych za zgodą władzy szkolnej, sprawującej bezpośredni nadzór nad szkołą.

Pomoce naukowe, wytworzone przez szkołę, mogą być używane w tej szkole bez poddawania ich ocenie. Dyrektor (kierownik) szkoły odpowiedzialny jest za to, by pomoce te odpowiadały podstawowym wymaganiom dydaktycznym i wychowawczym.

§ 2. Określenie „książki szkolne“ w rozumieniu niniejszego rozporządzenia obejmuje: podręczniki szkolne, książki pomocnicze dla uczniów i książki pomocnicze dla nauczycieli; określenie „pomoce naukowe“ obejmuje przedmioty, służące do pracy uczniom i nauczycielom, a wytwarzane specjalnie dla celów szkolnych.

§ 3. Postanowienia w sprawie dopuszczenia do użytku szkolnego książek szkolnych i pomocy naukowych wydaje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 4. Organami opinjodawczemi w sprawach dopuszczenia do użytku szkolnego książek szkolnych i pomocy naukowych są komisje ocen stałe i doraźne, które powołuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Komisje ocen mogą być organizowane przy Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub przy władzach szkolnych drugiej instancji.

§ 5. Liczbę komisyj stałych określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Każda komisja stała ocenia książki szkolne i pomoce naukowe z określonej dziedziny nauczania lub dla pewnego typu szkół.

§ 6. Stałe komisje ocen składają się z fachowców, powoływanych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na okres trzyletni.

Minister określa liczbę członków komisyj oraz wyznacza z pośród nich przewodniczących i zastępców.

Minister może zwolnić z pełnienia obowiązków przewodniczącego, jego zastępcę lub członka komisji przed upływem okresu, na który został powołany.

§ 7. Doraźne komisje ocen powoływane są tylko w przypadkach wyjątkowych dla dokonania oceny, zleconej im przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Komisje te składają się z fachowców, powołanych przez Ministra na czas wykonania zleconej oceny.

Minister określa liczbę członków tych komisyj i wyznacza z pośród nich przewodniczącego.

§ 8. Komisje ocen zarówno stałe, jak i doraźne korzystają ze współpracy fachowych recenzentów jako czynnika doradczego.

Zakres współpracy fachowych recenzentów ustala oddzielna instrukcja.

§ 9. Zadaniem komisji ocen jest:

a) ocena książek szkolnych i pomocy naukowych, przekazanych jej do oceny i przedstawianie Ministrowi wniosków w sprawie dopuszczenia ich do użytku szkolnego,

b) występowanie z inicjatywą w sprawach, dotyczących książek szkolnych i pomocy naukowych.

§ 10. Książki szkolne i pomoce naukowe podlegają ocenie jednokrotnej lub dwukrotnej w zależności od tego, czy są przedstawione w druku lub w ostatecznem opracowaniu, czy też w stanie, wymagającym wykończenia.

§ 11. Tryb zgłaszania do oceny książek szkolnych i pomocy naukowych oraz postępowania komisji ocen ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 12. Autor lub wydawca, zgłaszający do ceny książkę szkolną lub pomoc naukową, powinien uiścić opłatę administracyjną w wysokości, ustalonej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 13. Przy ocenie podręczników szkolnych nie ujawnia się członkom komisji i recenzentom nazwiska autora i wydawcy.

Przy ocenie innych książek szkolnych i pomocy naukowych autor i wydawca mogą również zastrzec sobie w podaniu zachowanie w tajemnicy ich nazwisk.

§ 14. Książki szkolne oceniane są pod względem treści i formy, pomoce naukowe pod względem celowości i wykonania technicznego.

Przy szczegółowem badaniu książki szkolnej lub pomocy naukowej bierze się pod uwagę, w zależności od ocenianego przedmiotu, następujące warunki:

a) czy jest dostosowana do poziomu umysłowego młodzieży i do obowiązującego programu i czy we właściwy sposób realizuje jego zasady;

b) czy stoi na poziomie wiedzy współczesnej;

c) czy odpowiada wymaganiom dydaktycznym;

d) czy w dostatecznym stopniu uwzględnia wymagania wychowawcze;

e) czy jest poprawna pod względem językowym;

f) czy wykonanie techniczne odpowiada wymaganiom higjeny;

g) czy forma zewnętrzna odpowiada wymaganiom estetycznym;

h) czy jest istotnie potrzebna przy prowadzeniu nauki w szkołach;

i) czy projektowana cena w sprzedaży nie jest wygórowana.

§ **15.** Na podstawie dokonanej oceny komisja przedstawia Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wniosek, czy oceniona książka lub pomoc naukowa nadaje się albo nie nadaje do użytku szkolnego, lub jakie należałoby przeprowadzić zmiany i uzupełnienia.

§ **16.** Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozpatruje wnioski komisji i udziela zatwierdzenia wstępnego lub ostatecznego albo uznaje książkę szkolną lub pomoc naukową za nienadającą się do użytku szkolnego.

§ **17.** Książka szkolna lub pomoc naukowa, która uzyskała zatwierdzenie wstępne, uważana jest za dopuszczoną do oceny ostatecznej.

O dopuszczeniu do oceny ostatecznej zawiadamia się autora lub wydawcę, wskazując jednocześnie zmiany i uzupełnienia, których dokonanie jest koniecznym warunkiem uzyskania zatwierdzenia ostatecznego.

§ **18.** Po wprowadzeniu w książce szkolnej lub pomocy naukowej wymaganych zmian i uzupełnień autor lub wydawca powinien w oznaczonym terminie złożyć ją ponownie do oceny (ocena ostateczna), przyczem książka szkolna powinna być przedstawiona w druku, a pomoc naukowa w stanie zupełnie gotowym do użytku szkolnego.

§ **19.** Złożone do oceny ostatecznej książki szkolne lub pomoce naukowe poddawane są w komisjach badaniu, które ma na celu sprawdzenie, czy autor dostosował się do warunków, postawionych mu przy dopuszczenia do oceny ostatecznej.

§ **20.** Na podstawie wyników tych badań komisja przedstawia Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wniosek o udzielenie lub nieudzielenie przedłożonej książce szkolnej lub pomocy naukowej ostatecznego zatwierdzenia.

§ **21.** Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozpatruje wnioski komisji i udziela aprobaty ostatecznej albo uznaje dopuszczoną do oceny ostatecznej książkę szkolną lub pomoc naukową za nienadającą się do użytku szkolnego.

§ **22.** Książki szkolne i pomoce naukowe, które uzyskały zatwier-

dzenie ostateczne, uważa się za dopuszczone do użytku szkolnego w zasadzie na okres 5 lat.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może cofnąć udzielone zezwolenie.

§ 23. Książki szkolne i pomoce naukowe, dopuszczone do użytku szkolnego, ogłasza się w spisach, wskazanych w instrukcji.

§ 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 29 października 1935 r. o ocenie i używaniu książek szkolnych i środków naukowych dla szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11, poz. 190[1]).

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

Komisje oceny książek szkolnych i pomocy naukowych dla szkół zawodowych.

Zarządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 17 kwietnia 1936 r. (Nr. III. U. Pr. 1475/36).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 37).

Na podstawie § 4 i 5 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 kwietnia 1936 r. o używaniu i ocenie książek szkolnych oraz pomocy naukowych dla szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 32) — zarządzam, co następuje:

§ 1. Dla oceny książek szkolnych i pomocy naukowych dla szkół zawodowych powołuje się następujące stałe komisje ocen:

A. W dziale szkolnictwa przemysłowego.

1. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu matematyki, fizyki i mechaniki.

2. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu technologji mechanicznej.

3. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu energetyki.

4. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu budownictwa.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1936 r., str. 42.

5. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu elektrotechniki.

6. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu chemji i technologji chemicznej.

7. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu krawiectwa, bieliźniarstwa i galanterji włókienniczej.

B. W dziale szkolnictwa handlowego.

1. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu handlu i ekonomji.

2. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu towaroznawstwa i przyrody.

3. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu rachunkowości.

4. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu stenografji i pisania na maszynach.

C. W dziale szkolnictwa rolniczego.

1. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu organizacji gospodarstw rolnych.

2. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu produkcji roślinnej.

3. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu produkcji zwierzęcej.

4. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu gospodarstwa domowego.

D. W dziale szkolnictwa gospodarstwa domowego.

1. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu gospodarstwa domowego.

Ponadto do przedmiotów pomocniczych, ściśle związanych z zawodem i bezpośrednio niezwiązanych z zawodem, we wszystkich działach szkolnictwa zawodowego powołuje się następujące stałe komisje ocen:

1. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu geografji gospodarczej.

2. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu języka polskiego, historji i nauki o Polsce współczesnej.

3. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu języków obcych nowożytnych.

4. Komisja oceny książek szkolnych i pomocy naukowych z zakresu higjeny i wychowania fizycznego.

---

§ 2. Komisje ocen stałe powołuje się zasadniczo przy Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Przy kuratorjach powołuje się tylko takie komisje, w skład których wchodzi większość członków, zamieszkałych w okręgu danego kuratorjum.

§ 3. Książki szkolne i pomoce naukowe przydziela do oceny komisjom Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 4. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

Postępowanie w sprawach oceny książek szkolnych i pomocy naukowych dla szkół zawodowych.

Zarządzenie Min. W. R. i O. P. z dnia 17 kwietnia 1936 r. (Nr. III. UPr. 1475/36).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 38).

Na podstawie §§ 8, 11 i 23 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 kwietnia 1936 r. o używaniu i ocenie książek szkolnych oraz pomocy naukowych dla szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 32) — zarządzam, co następuje:

§ 1. Tryb zgłaszania do oceny książek szkolnych i pomocy naukowych, zakres współpracy fachowych recenzentów, postępowanie komisji ocen oraz tryb podawania decyzyj Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wiadomości zainteresowanych ustala załączona do niniejszego zarządzenia instrukcja o postępowaniu w sprawach oceny książek szkolnych i pomocy naukowych dla szkół zawodowych.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

Instrukcja.

I. Tryb zgłaszania książek szkolnych i pomocy naukowych

1. Autor lub wydawca, zgłaszający do oceny książkę szkolną lub pomoc naukową, powinien wnieść do Ministerstwa podanie z prośbą o zakwalifikowanie książki szkolnej lub pomocy naukowej do użytku w szkołach zawodowych.

W podaniu należy wymienić: imię, nazwisko i ewentualnie godło autora, tytuł książki lub pomocy naukowej, klasę lub typ szkoły, adres zgłaszającego się i projektowaną cenę jednego egzemplarza w sprzedaży.

Do podania należy dołączyć:

A. a) przy zgłaszaniu książki w druku — 10 egzemplarzy tej książki,

b) przy zgłaszaniu książki w maszynopisie — 7 egzemplarzy maszynopisu tej książki,

c) przy zgłaszaniu książki w rękopisie — przynajmniej 3 egzemplarze w rękopisie,

d) przy zgłaszaniu pomocy naukowej — 10 egzemplarzy tej pomocy.

B. dowód uiszczenia opłaty administracvjnej w wysokości, przewidzianej w zarządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 9 stycznia 1936 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 10).

ad A) Przy wydawnictwach kosztownych liczba wymaganych egzemplarzy może być za zgodą Ministerstwa zmniejszona. Nadesłane do oceny egzemplarze książki w druku nie podlegają zwrotowi.

Z nadesłanych do ceny egzemplarzy maszynopisu lub rękopisu przynajmniej dwa egzemplarze powinny być zaopatrzone w ilustracje, potrzebne do zrozumienia tekstu, oraz próbki druku i papieru. Pozostałe ilustracje powinny być przedłożone w formie próbek w jednym egzemplarzu.

Przy pomocach naukowych, przedstawionych do oceny w projekcie, planie, modelu oraz przy pomocach naukowych kosztownych albo wymagających specjalnych urządzeń lub pomieszczeń do zbadania ich przydatności do użytku szkolnego, ilość wymaganych egzemplarzy albo sposób ich przedstawienia określa w każdym poszczególnym przypadku Ministerstwo w porozumieniu z autorem lub wydawcą.

ad B) Przy przedstawianiu do oceny pomocy naukowych nie wymaga się dowodu uiszczenia opłaty administracyjnej aż do czasu wydania osobnego zarządzenia w tej sprawie.

2. Ministerstwo może zażądać od autora lub wydawcy dostarczenia dodatkowych załączników, potrzebnych do przeprowadzenia oceny.

3. W przypadku, gdy zgłaszający pragnie, aby nazwisko autora lub wydawcy pozostało nieujawnione członkom komisji i recenzentom, powinien to zastrzec sobie w podaniu.

II. Terminy zgłaszania do oceny książek szkolnych i pomocy naukowych.

4. Książki szkolne, z wyjątkiem podręczników szkolnych, dostosowanych do nowych programów i pomoce naukowe mogą autorowie lub wydawcy zgłaszać do oceny w terminach dowolnych.

5. Podręczniki szkolne, dostosowane do nowych programów, powinny być przedstawione do oceny do dnia 1 października roku, poprzedzającego ten rok szkolny, w którym one mają być oddane do użytku szkolnego.

6. Jeżeli wymienione w punkcie 5 podręczniki szkolne zostały przedstawione do oceny w rękopisie lub maszynopisie i uzyskały zatwierdzenie wstępne do dnia 1 lutego, powinny być przedłożone do oceny ostatecznej w druku najdalej do dnia 1 kwietnia tegoż roku.

7. W przypadkach wyjątkowych i zasługujących na uwzględnienie Ministerstwo może udzielić zezwolenia na zmianę terminów, ustalonych w punktach 5 i 6.

III. Współpraca fachowych recenzentów.

8. Przy ocenie książek szkolnych i pomocy naukowych Ministerstwo zaprasza do współpracy fachowych recenzentów.

9. Zadaniem recenzenta jest dokładne zbadanie przesłanej mu do oceny pracy i wydanie opinji, czy praca ta odpowiada warunkom ustalonym w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 kwietnia 1936 r. o używaniu i ocenie książek szkolnych oraz pomocy naukowych dla szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 32).

10. Recenzent, podejmujący się zbadania danej pracy, obowiązany jest do nadesłania Ministerstwu swojej opinji (sprawozdania) na piśmie w terminie, przez Ministerstwo wyznaczonym.

11. Recenzent może się uchylić od wydania swej opinji o przesłanej mu pracy bez wskazywania powodów, powinien jednakże zawiadomić o tem Ministerstwo w terminie możliwie najkrótszym, zwracając jednocześnie przesłane mu materjały.

12. Przy badaniu rękopisu, maszynopisu lub książki drukowanej,

przeznaczonej do zwrotu, recenzent może umieszczać na marginesie ocenianej pracy jedynie znaki orjentacyjne, na które się powołuje w swojem sprawozdaniu.

13. Wszelkie materjały, przesyłane recenzentowi do zbadania, podlegają zwrotowi, jeżeli Ministerstwo wyraźnie nie zastrzeże, że mogą one pozostać własnością recenzenta. Materjały te powinny być przesłane Ministerstwu równocześnie ze sprawozdaniem.

14. Za apisanie sprawozdania recenzent otrzymuje honorarjum. Wysokość honorarjum określa Ministerstwo, dołączając do przyznanej sumy również i ewentualne wydatki recenzenta na opłatę pocztową.

IV. Postępowanie komisji ocen.

15. Nadesłane do oceny książki szkolne i pomoce naukowe łącznie ze sprawozdaniami recenzentów Ministerstwo przekazuje odpowiedniej komisji ocen, która bada, czy odpowiadają one warunkom, ustalonym w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 kwietnia 1936 r. o używaniu i ocenie książek szkolnych oraz pomocy naukowych dla szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 32).

16. Zebranie komisji ocen zwołuje Ministerstwo, które ustala w porozumieniu z przewodniczącym miejsce, czas i porządek obrad.

17. O terminie zebrania komisji Ministerstwo zawiadamia członków osobnem pismem przynajmniej o 7 dni wcześniej. Równocześnie z zawiadomieniem przesyła się członkom porządek obrad oraz potrzebne materjały.

18. Materjały, przeznaczone do kolejnego przejrzenia przez członków lub wymagające dłuższego czasu na przestudjowanie, Ministerstwo przesyła przed ustaleniem terminu zebrania, aby członkowie mogli się z niemi zapoznać.

19. W obradach nad daną pracą nie może brać udziału członek, który: a) jest autorem lub współautorem omawianej pracy, b) jest służbowo podległy autorowi lub współautorowi pracy. Obowiązkiem członka komisji jest zawczasu powiadomić Ministerstwo o okolicznościach, które mu przeszkadzają w braniu udziału w obradach.

20. Obrady komisji prowadzi przewodniczący lub jego zastępca, protokółuje jeden z członków komisji, wyznaczony przez przewodniczącego. Obrady komisji mogą być przeprowadzane przy obecności co najmniej 3 członków.

21. W czasie obrad przewodniczący referuje sam lub zleca jednemu z członków komisji zreferowanie sprawozdań fachowych recenzentów.

22. Jeżeli komisja uzna, że nadesłane przez recenzentów sprawozda-

nia są niewystarczające, może postawić wniosek o dodatkowe powołanie nowego recenzenta.

23. Każdy wniosek komisji powinien być możliwie krótko i treściwie uzasadniony. Wniosek, dotyczący oceny książki lub pomocy naukowej, powinien ponadto zawierać: imię i nazwisko lub godło autora, tytuł książki lub pomocy naukowej oraz typ szkoły i klasę, dla której jest przeznaczony.

24. Jeżeli komisja stawia wniosek, dotyczący poprawienia przedstawionej pracy i ponownego przedłożenia do oceny, powinna równocześnie podać wykaz wymaganych zmian.

25. Wykaz wymaganych zmian sporządza komisja sama albo powierza jego sporządzenie jednemu lub kilku członkom, przyczem w tych przypadkach tekst wykazu powinien być zatwierdzony przez komisję i włączony do protokółu.

26. W przypadkach wątpliwych komisja może zażądać od Ministerstwa dostarczenia jej dodatkowych materjałów, może także zaproponować przekazanie sprawy innej komisji ocen.

27. Uchwała komisji zapada większością głosów członków obecnych. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego lub jego zastępcy. Członek przegłosowany ma prawo złożyć należycie umotywowane votum separatum.

28. Przebieg obrad komisji jest tajny. Prawo do przeglądania księgi protokółów mają tylko członkowie danej komisji oraz ci urzędnicy Ministerstwa, którzy zostali wyznaczeni przez Ministra do prowadzenia spraw, związanych z oceną książek i pomocy naukowych.

29. Do czasu ostatecznej decyzji Ministra członkom nie wolno się porozumiewać z autorem lub wydawcą w sprawach książek szkolnych i pomocy naukowych, będących przedmiotem oceny.

V. Tryb i terminy podawania do wiadomości decyzji Ministra osobom zainteresowanym.

30. Ostateczne decyzje w sprawie kwalifikacji książki szkolnej lub pomocy naukowej, zgłoszonej do oceny, otrzymuje zgłaszający w okresie od 3 do 8 miesięcy od dnia zgłoszenia.

31. Decyzję w sprawie dopuszczenia do ceny ostatecznej podręczników szkolnych (zatwierdzenie wstępne), wymienionych w punkcie 6, otrzymuje zainteresowany do dnia 1 lutego, a decyzję w sprawie dozwolenia do użytku szkolnego tych podręczników (zatwierdzenie ostateczne) — do dnia 1 czerwca.

32. Niezależnie od zawiadomień indywidualnych, podawanych do

wiadomości zainteresowanych, decyzje Ministra w sprawach zezwolenia do użytku szkolnego książek szkolnych i pomocy naukowych przedłożonych do oceny ogłaszane są w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, w dorocznym urzędowym spisie książek szkolnych i pomocy naukowych.

33. Postanowienie Ministra w sprawie wycofania dozwolonej do użytku szkolnego książki szkolnej lub pomocy naukowej ogłaszane są w sposób, podany w punkcie 32.

34. Odmownych decyzyj Ministra w sprawach przedłożonych do oceny książek szkolnych i pomocy naukowych nie podaje się do wiadmości publicznej.

Organizacja szkół.

Szkoły powszechne.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego zarządzeniem z dnia 2 maja 1936 r. Nr. I. 7208/36 udzielił 6-kl. prywatnej żydowskiej szkole powszechnej z polskim językiem nauczania w Brodach na podstawie postanowień art. 8 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 343) prawa publicznych szkół powszechnpch na rok szkolny 1935/36 z ograniczeniem do uczniów i uczenic własnego zakładu.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego zarządzeniem z dnia 22 kwietnia 1936 r. I. 7361/36 zarządził na podstawie ust. 2 art. 12 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 343) oraz § 23 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 czerwca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 473) zamknięcie Prywatnej, 6-kl. Szkoły Powszechnej Tow. Średniej Szkoły w Borysławiu.

Ruch służbowy

Średnie szkoły ogólnokształcące, zakłady kształcenia nauczycieli szkoły zawodowe, powszechne.

M i a n o w a n i:

Bill Alojzy kierownikiem 5-klasowej szkoły w Horyńcu (Lubaczów);

Iwanicki Roman kierownikiem 2-klasowej szkoły w Peratynie (Radziechów);

Koczajówna Marja kierowniczką 4 klasowej szkoły w Bortiatynie (Mościska); Korzyniowski Kazimierz instruktorem Państwowej Szkoły Rzemiósł w Kamionce Strumiłłowej;

Różański Henryk instruktorem Państwowej Szkoły Ogrodniczej w Wólce Kapitańskiej;

Sarama Marcin kierownikiem 3-klasowej szkoły w Chatowicach (Tarnobrzeg); Sawicki Florjan instruktorem Pańtswowej Szkoły Ogrodniczej w Wólce Kapitańskiej; Szczerba Tadeusz kierownikiem 2-klasowej szkoły w Bukowej (Sambor);

Telichowski Stanisław nauczycielem gimnazjum II im. Marszałka J. Piłsudskiego w Stanisławowie; Tokarz Jan kierownikiem 5-klasowej szkoły w Widełce (Kolbuszowa); Trochimczuk Michał kierownikiem 3-klasowej szkoły w Pikułowicach (Lwów);

Węgrzyniak Józef kierownikiem 7-klasowej szkoły w Sądowej Wiszni (Mościska).

P r z e n i e s i e n i.

Bartnicki Piotr, nauczyciel 7-kl. szkoły w Wielkim Komorsku, pow. świecki, do 7-klasowej szkoły w Żurawicy (Przemyśl); Bukatko-Krechowiecki Bazyli, nauczyciel kierujący 1-klasowej szkoły w Stańkowcach, do 4-klasowej szkoły w Dołhej Wojniłowskiej (Kałusz);

Jaszczuk Franciszek, nauczyciel szkoły w Buczaczu, do 7-klasowej szkoły w Podkamieniu (Brody);

Łapiński Władysław, kierownik szkoły w Dubienku, na stanowisko nauczyciela do 7-klasowej szkoły w Oleszycach (Rawa Ruska);

Pawłowska Zofja, nauczycielka seminarjum naucz. męskiego w Zaleszczykach, na stanowisko p. o. przełożonej seminarjum naucz. żeńskiego w Stanisławowie;

Radek Zygmunt, nauczyciel 7-klasowej szkoły męskiej w Mościskach, p. o. instruktora oświaty pozaszkolnej w Złoczowie, do 7-klasowej szkoły męskiej w Złoczowie;

Szczerbińska Janina, nauczycielka szkoły ćwiczeń seminarjum naucz. żeńskiego w Brzeżanach, przydzielona do 7-klasowej szkoły żeńskiej w Brzeżanach, do 7-klasowej szkoły żeńskiej w Brzeżanach;

Żelasko Janina, nauczycielka szkoły ćwiczeń seminarjum naucz. żeńskiego w Brzeżanach, przydzielona do 7-klasowej szkoły żeńskiej w Brzeżanach, do 7-klasowej szkoły żeńskiej w Brzeżanach.

Spensjonowani:

Czabanowski Józef, kierownik 7-klasowej szkoły męskiej im. Słowackiego w Tarnopolu, — cofnięto ogłoszone w Dz. Urz. Kur.. O. S. Lw. z 1935 r., str. 542, przeniesienie w stan spoczynku (a nie przeniesiono w stan spoczynku jak mylnie podano w Nr. 4 Dz. Urz. Kur. O. S. Lw.)
Czechowiczówna Zofja, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Uhnowie (Żółkiew);

Dolinkowa Stefanja, kierowniczka 3-klasowej szkoły w Brodkach (Lwów);

Głuszkiewiczowa Adela, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Sądowej Wiszni (Mościska);

Hordyńska Helena Zofja, nauczycielka 5-klasowej szkoły w Bohorodczanach Starych (Stanisławów); ks. Horniatkiewicz Jan, nauczyciel religji gr.-kat. 7-klasowej szkoły w Buczaczu;

Kancer Dymitr, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Rybnie (Stanisławów); Kopytkówna Marja, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Łopusznie (Bóbrka); Kowal Mikołaj, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Hoholowie (Sokal); Kozakowa z Krupów Marja, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Jaksmanicach (Przemyśl); Krukierek Michał, kierownik 3-klasowej szkoły w Równem (Krosno); Kudryczowa Zofja, nauczycielka 3-klaso-

wej szkoły w Przewłocznej (Złoczów); Kuryłas Józef, nauczyciel 7-klasowej szkoły Nr. 42 im. Szaszkiewicza we Lwowie; Kwiatkowska z Wolfów Wiktorja, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Nadwórnej;

Laufer Izak, nauczyciel rel. mojż. 7-klasowej szkoły w Sokalu;

Małczykowa Jadwiga, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Denysowie (Tarnopol); Matwijew Mikołaj, kierownik 2-klasowej szkoły w Domaszowie (Rawa Ruska); Mykecej Jan, kierownik 3-klasowej szkoły w Głębokiem (Stanisławów);

Petryszyn Dymitr, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Załuczu (Borszczów); Prymowska z Kisielewiczów Marja, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Birczy (Dobromil);

Streiflerowa Anna, nauczycielka 4-klasowej szkoły w Potoku Złotym (Buczacz); Strzelecka Teofila, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Sokołowie (Stryj);

Dr. Wagmann Samuel, w stanie nieczynnym profesor gimnazjum męskiego im. Kaz. Jagiellończyka w Kołomyi; Wańczycka Marja, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Koszlakach; Witrylakówna Helena, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Oskrzesińcach (Kołomyja);

Żankowski Marceli, kierownik 2-klasowej szkoły w Tułukowie (Śniatyn).

Zmarli:

Kleczkowska Zofja, nauczycielka 6-klasowej Publicznej Szkoły Powszechnej w Manasterzu, pow. Przeworsk, zmarła dnia 10 maja 1936 r. w 39 roku życia, a w 10 roku służby nauczycielskiej.

Kowalska Helena, nauczycielka 3 klasowej szkoły powszechnej w Jawczu, powiatu rohatyńskiego, zmarła dnia 1 kwietnia 1936 r. w 43 roku życia.

Konkursy.

Konkursy na stanowiska kierowników publ. szkół powszechnych.

L. p.	Powiat	Miejscowość	Stopień organizacyjny szkoły	Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna) szkoły	Nazwa im. . . . . . . szkoły	Język wykładowy	Do użytku kierownika: mieszkanie służbowe złożone z . . . ubikac.	Do użytku kierownika: grunt o obszarze	Uwaga
1	**Brzozów**	Wesoła	6 kl.	koed.	—	polski	3 ubik.	—	Konkurs 2-gi
2	**Lubaczów**	Brusno Now	3 „	„	—	„	—	—	Konkurs 3-ci
3	**Lwów miasto** Nr. 30	Lwów	6 „	Koed. dla upośl. umysł.	św Kazimierza	„	—	—	Gmina wypłaca dodatek mieszkaniowy
4	**Mościska**	Buchowice	3	koed.	—	ruski	3 ubik.	—	
5	„	Radenice	3 „	„	—	pol.-r.	3 „	—	Konkurs 2-gi
6	**Nisko**	Kopki	3 „	„	—	polski	3 „	$^{3}/_{4}$ mg	Konkurs 4-ty
7	„	Łętownia	5 „	„	—	„	3 „	3 morg 1400 s	Pierwszeństwo z w. k. n.
8	„	Łowisko	3 „	„	—	„	3 „	4 morgi	Konkurs 2-gi
9	**Podhajce**	Podhajce	7 „	męska	—	„	—	—	Wymagany W. K. N.
10	**Przemyślany**	Gliniany	7 „	koed.	—	„	3 „	35 a	Wymagany W. K. N.
11	„	Zadwórze	5 „	„	—	„	3 „	48·85 a	Wymagany W. K. N.
12	**Rzeszów**	Wyżne	3 „	„	—	„	3 „	—	Konkurs 3-ci
13	**Tarnobrzeg**	Gorzyce	3 „	„	—	„	3 „	2 mg.	
14	„	Trześń	3 „	„	—	„	3 „	2 „	
15	„	Zaleszany	5 „	„	—	„	3 „	1 $^{1}/_{4}$ mg	Pierwszeństwo z W. K. N.

Podania o posady, objęte powyższym konkursem, należy wnosić drogą służbową w terminie do końca lipca 1936 r.

Ogłoszenia.

Przedmioty IV kategorji.

Technika reklamy.

Nr. III. 4645/36. Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 5 marca 1936 r. Nr. III. H. G. 645/36 wyjaśniło, że technikę reklamy w państwowych gimnazjach kupieckich należy zaliczać do IV kategorji przedmiotów zawodowych. Nie dotyczy to szkół handlowych, w których zasadniczo niema techniki reklamy, tylko kaligrafja.

Nauka o ubiorach.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 28 marca 1936 r. Nr. BP 5019/36 wyjaśniło, że naukę o ubiorach, udzielaną w szkołach zawodowych żeńskich, względnie w gimnazjach krawieckich, należy uważać jako przedmiot IV kategorji.

Projekty i kosztorysy na budowę szkół powszechnych.

Pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 15 kwietnia 1936 r. Nr. I. Bud. 900/36.

Nr. I. 7260/36. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że należność za projekty i kosztorysy, wysyłane na budowę szkól powszechnych, winna być wpłacona, według cen zawartych w okólniku Nr. II. 15510/31 z dnia 18 lipca 1931 r. dla projektów i kosztorysów z zeszytu 4 p. t. „Projekty budynków szkół powszechnych" i w okólniku Nr. 116 z dnia 21 lipca 1934 r.[1]) dla projektów i kosztorysów z zeszytu 1, 2 i 3, na rachunek czekowy Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu w P. K. O. Nr. 30400 na fundusz specjalny Ministerstwa W. R. i O. P. „Taksa Administracyjna". W treści blankietu nadawczego należy zaznaczyć, że kwotę wpłaca się tytułem należności za projekt budynku szkolnego, jaki numer projektu i zeszytu i dla jakiej miejscowości i gminy.

Kierownik Referatu: (—) *Inż. Z. Mączeński.*

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1934 r., str. 534.

Film „Straszny Dwór".

Pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 15 maja 1936 r.
Nr. IV. Szt. 5141/36.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleca uwadze film p. t. „Straszny Dwór", uznany przez Komisję Oceny Filmów za „dozwolony dla młodzieży" oraz za „artystyczny". Film ten nadaje się dla młodzieży szkół średnich.

Naczelnik Wydziału: (—) *Dr. W. Zawistowski.*

Opieka nad grobami Obrońców Ojczyzny.

Nr. O. 8925/36. W związku z ogłoszeniem w Nr. 4 Dziennika Urzędowego Kuratorjum O. S. Lw. z dnia 25 kwietnia 1936 r., str. 214, p. t. Opieka nad grobami Obrońców Ojczyzny, Kuratorjum O. S. Lw. zwraca się do Dyrekcyj, Kierownictw szkół oraz Nauczycielstwa w Okręgu o wezwanie młodzieży szkolnej do opiekowania się w sposób w wymienionem ogłoszeniu podany cmentarzami wojennemi, a w szczególności mogiłami poległych Obrońców Ojczyzny.

Młodzież szkolna pod kierunkiem nauczycieli (lek) w miejscu swego zamieszkania powinna zbadać stan mogił. Jeżeliby dzięki opiece szkoły lub poszczególnych klas nie dało się osiągnąć starannego utrzymania i stałego pielęgnowania grobów, zechcą Kierownictwa i Dyrekcje szkół oraz interesujące się tą sprawą Nauczycielstwo powierzyć pielęgnowanie jednej lub kilka mogił jednostkom lub mniejszym zespołom szkolnym, które wykażą zainteresowanie się i chęć opiekowania się grobami.

Z uwagi na porę roku aktualną jest sprawa obsadzenia mogił roślinami kwiatowemi.

Tam, gdzie istnieją na miejscu Towarzystwa Opieki nad Grobami Bohaterów, należy wejść z niemi w porozumienie i przystąpić do wskazanych prac.

Ulgi kolejowe szkolne.

Uzupełnienie wykazu szkół.

Nr. O. 6514/36. Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 2 kwietnia 1936 r. Nr. I. Praw. 2540/60/36 podało do wiadomości, że Ministerstwo Komunikacji, Departament Handlowo - Taryfowy, pismem z dnia 31 marca 1936 r. Nr. H. O. II. 24/69, wystosowanem do

wszystkich dyrekcyj okręgowych kolei państwowych, uzupełniło wykaz zakładów, których wychowankom przysługują ulgi taryfowe (Dz. T. Z. K. z r. 1935 Nr. 34), w województwie lwowskiem nową pozycją: „Dublany, Państwowe Kursy Gorzelnicze".

Uzupełnienie zostało ogłoszone w Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 13 z dnia 25 kwietnia 1936 r.

Nadmienia się, że uzupełnienie dotyczy grupy A, p. 5. wykazu: Szkoły zawodowe typu zasadniczego i przysposobienia zawodowego (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1935 r., str. 345).

Wycieczki szkolne do Gdyni.

Nr. O. 6875/36. Gdyński Związek Propagandy Turystycznej w Gdyni (gmach Żeglugi Polskiej) opracował program ryczałtowych pobytów w Gdyni dla wycieczek szkolnych, a mianowicie:

Pobyt jednodniowy, obejmujący całodzienne utrzymanie (śniadanie, obiad i kolację), kwaterę z pościelą, zwiedzanie miasta, zwiedzanie portu specjalną motorówką i przewodnika, wynosi razem od osoby — złotych 4.30;

Pobyt dwudniowy, obejmujący w pierwszym dniu programu pobytu jednodniowego jak wyżej, a w drugim dniu całodzienne utrzymanie (śniadanie, obiad i kolację), kwaterę z pościelą i przejazd statkiem z Gdyni na Hel, do Jastarni, wynosi razem za dwa dni od osoby — złotych 9.70.

Powyższe podaje się do wiadomości Dyrekcyj, Kierownictw szkół, oraz Inspektoratów Szkolnych na skutek pisma wymienionego Związku z dnia 3 kwietnia 1936 r. L. dz. 554/36, celem ewentualnego skorzystania.

L. O. P. P.

Bibljoteczka dla szkół.

Nr. O. 8032/36. Zarząd Główny Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej (Warszawa, Wierzbowa 9) wysłał pod adresem Zarządu Okręgu Wojewódzkiego L. O. P. P. we Lwowie 2.800 egzemplarzy, w Stanisławowie 1.260 egzemplarzy, w Tarnopolu 1.855 egzemplarzy — książki p. t. Bartel. „Zachowanie się ludności cywilnej przed napadem, podczas napadu lotniczego i po napadzie", jako bezpłatne uzupełnienia bibljoteczek dla wszystkich szkół na terenie Okręgu.

Dodatkowo będzie przesłana w tej ilości broszura modelarska, zatwierdzona przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do użytku w szkołach.

Kuratorjum O. S. Lw. podaje powyższe do wiadomości na skutek pisma Zarządu Głównego L. O. P. P. z dnia 23 kwietnia 1936 r. Nr. Tk/ICh/2565/Prop.

Związek Harcerstwa Polskiego.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 228) stowarzyszenie „Związek Harcerstwa Polskiego" w Warszawie zostało uznane za stowarzyszenie wyższej użyteczności.

Statut stowarzyszenia będzie ogłoszony w Monitorze Polskim.

III. Ogólno-Polski Zjazd Pedagogiczny.

Ostatni Zjazd Pedagogiczny uchwalił, aby przy ustalaniu problematyki najbliższego Zjazdu, który odbędzie się w październiku b. r. w Krakowie, zasięgnąć opinji szerokich sfer interesujących się wychowaniem. Komitet Organizacyjny zwraca się przeto do wszystkich zainteresowanych o wypowiedzenie się do dnia 15 czerwca b. r. w następujących sprawach:

1) Jakie zagadnienie (a) powinno (y) być przedmiotem obrad plenarnych Zjazdu? 2) Jakie należy zorganizować sekcje? 3) Jakie zagadnienie należy rozważać w sekcjach?

Komitet prosi ponadto wszystkich, którzy mają zamiar wziąć udział w Zjeździe, o podanie imienia, nazwiska, zawodu i dokładnego adresu dla celów rejestracyjnych.

Odpowiedzi należy kierować pod adresem: Sekretarjat III-go Ogólno-Polskiego Zjazdu Pedagogicznego, Kraków, ul. Straszewskiego L. 27., Studjum Pedagogiczne.

Towarzystwo popierania Budowy Pu

Dochody osiągnięte i kwoty

L. p.	Tytuł dochodu	Dochody preliminowane na r. 1935 zł.	Dochody rzeczywiście osiągnięte w r. 1935 zł.
1	Pozostałość gotówki w dniu 1 stycznia 1935 . . .	60 064·88	60·064·88
2	Subwencje od Zarządu Głównego	150.000·—	200 000·—
3	Zwroty rat udzielonych pożyczek	10.000·—	5.700·—
4	Odsetki za nieterminowe spłacanie rat pożyczek .	—	—
5	Legitymacje członków zwycz., legitymacje uczestników, znaczki składkowe dla członków, oraz cegiełki na budowę szkół	110.000·—	91.051·80
6	Wpłaty członków dożywotnich	2.000·—	715·—
7	Wywieszki	—	2·947·50
8	Znaczki na świadectwa szkolne	70.000·—	75.155·48
9	Ofiary i imprezy bez Tygodnia Szkoły Powszech. .	2.000·—	4.114·86
10	Tydzień Szkoły Powszechnej ofiary i imprezy . . .	34.235·12	19·824 92
11	Inne łącznie z odsetkami	1.700·—	2.350·23
12	Tydzień Szkoły Powszechnej materjał kasowy . .	—	42·406·60
13	Nalepki na podręczniki	—	150·30
14	Nalepki okienne rok 1934	—	1.370·37
15	Storno udzielonej subwencji w r. 1934 r.	—	500·—
16	Storno wydatków kancelaryjnych Kom. Obw. Lwów miasto	—	100·—
17	Obligacje Pożyczki Narodowej — darowizna 750 zł., członkowie dożywotni 550 zł.	—	1.300·—
	Razem	440.000·—	507.751·94

blicznych szkół powszechnych.

preliminowane w roku 1935.

L. p.	Tytuł wydatku	Wydatki preliminowane na r. 1935 zł.	Wydatki rzeczywiste w r. 1935 zł.
1	Pożyczki na budowę szkół	375.581·22	340.400·—
2	Pożyczki na urządzenia szkolne	—	—
3	Pożyczki na pomoce naukowe	—	—
4	Zasiłki bezzwrotne na budowę szkół	—	5.000.—
5	Zasiłki bezzwrotne na urządzenia szkolne	—	—
6	Zasiłki bezzwrotne na pomoce naukowe	—	—
7	Przelew na rzecz Zarządu Głównego (25% wpływów)	55·408·78	61.289·32
8	Koszta administracyjne Komitetu Okręgowego:		
	a) wynagrodzenie personelu + Ubezpieczalnia	4.500·—	4.487·66
	b) przejazdy i diety	700·—	1.088·20*
	c) materjały pisarskie — księgi	150·—	24·—
	d) druki	800·—	764·—
	e) porto	700·—	861·49
	f) opłaty manipulacyjne w instytucjach bankowych + druki	1.000·—	498·77
	g) różne nieprzewidziane wydatki	200·—	—
9	Ryczałty na wydatki kancelaryjne Komitetów Obwodowych	460·—	265·—
10	Koła za opłaty czeków	500.—	344·63
11	Urządzenie Tygodnia Szkoły Powszechnej	—	1.035·25
12	Zarząd Głow. zwrot koszt. za mater. Tygodnia Szkoły Powsz.	—	2.800·—
13	Koła storna z r. 1934	—	617·73
14	Znaczki na świadectwa szkolne-storna z r. 1934	—	4·70
15	Nalepki na podręczniki — kupno	—	120·—
16	Papiery wartościowe	—	1.300·—
17	Pozostałość gotówki na rok 1936 cto. czekowe	—	19.667·85
18	Pozostałość gotówki na rok 1936 cto. lokacyjne	—	67·183·3 4
	Razem	440.000·—	507.751·94

* W tem członkowie Zarządu Komitetu Okręgowego zł. 82 gr. 10.

Preliminarz budże-

Komitetu Okręgowego Towarzystwa Popierania

L. p.	Dochody	Kwota zł.
1	Pozostałość gotówki w dniu 1 stycznia 1936 r.	86.000·—
2	Subwencje od Zarządu Głównego	230.000·—
3	Zwrot rat udzielonych pożyczek	2.000·—
4	Odsetki za nieterminowe spłacanie rat pożyczek	—
5	Legitymacje członków zwyczajnych, legitymacje uczestników, znaczki składkowe dla członków oraz cegiełki na budowę szkół	90.000·—
6	Wpłaty członków dożywotnich	1.000·—
7	Wywieszki	1.000·—
8	Znaczki na świadectwa szkolne	70.000·—
9	Ofiary i imprezy Tygodnia Szkoły Powszechnej	2.000·—
10	Tydzień Szkoły Powszechnej	55.000·—
11	Inne łącznie z odsetkami	2.200·—
	Razem	540.000·—

towy na rok 1936
Budowy Publicznych Szkół Powszechnych we Lwowie.

L. p.	Rozchody		Kwota zł.
1	Pożyczki na budowę		370 800·—
2	Pożyczki na urządzenia szkolne		—
3	Pożyczki na pomoce naukowe		—
4	Zasiłki bezzwrotne na budowę szkół		2.050·—
5	Zasiłki bezzwrotne na urządzenia szkolne		—
6	Zasiłki bezzwrotne na pomoce naukowe		25 750·—
7	Należnośei zarządu głównego (25% wpływów)		54.000.—
8	Koszta administracyjne Kom. Okręgowego:		9.500·—
	a) wynagrodzenie personelu	zł. 6.000	
	b) przejazdy i diety	1.000	
	c) materjały pisarskie	100	
	d) druki	800	
	e) porto	900	
	f) opłaty manipulac. w instyt. bankowych	500	
	g) różne nieprzewidziane wydatki	200	
9	Ryczałty na wydatki kancelaryjne Komitetów Obwodowych		920·—
10	Koła za opłaty czeków		400·—
11	Urządzenie Tygodnia Szkoły Powszechnej		1·580·—
12	Pozostałość gotówki na dzień 1 stycznia 1937 r.		75 000·—
	Razem		540.000·—

Zestawienie wpłat za druki

Nazwa Komitetu Obwodowego	Wpłaty za legitymacje, znnaczki składkowe i cegiełki	Wpłaty za znaczki na świadectwa
Brzeżany	4.639·37	2.179·10
Czortków	4.845·25	2.808·62
Dolina	2.575·25	1.652·85
Gródek Jagielloński	1.911.98	1.675·40
Jarosław	2.105·98	1.657·40
Kamionka Strumiłowa	2.061·22	1.238·50
Kołomyja	6.055·78	2.326·03
Krosno	1.657·73	1.406·—
Lwów powiat	4.355·15	3.377·17
Lwów miasto	15.619·33	2·881·60
Nadwórna	1.651·98	762·20
Nisko	2.068·16	946·74
Przemyśl	3.601·90	1.500 —
Rawa Ruska	3.263·92	2.938·60
Rzeszów	3.239·99	1.189·84
Sambor	8.643·34	4.131·21
Sanok	2.380·32	1.622·50
Stanisławów	5.446·15	2.737·80
Stryj	5.352·96	2.319 —
Tarnopol	5.720·97	2.114·60
Trembowla	1.635·12	1.821·50
Turka	871·50	241·60
Złoczów	2.347·32	4.703·27
Razem	91.050·70	48.231·53
Powiat Kostopol	1·10	
Państw. szkoły ogólno kształcące, semin. naucz. i zawodowe		16.555·45
Prywatne szkoły ogólnokształcące, semin. naucz. i zawodowe		10.368·50
Różne instytucje		
Zakłady średnie-Jednodniówki . . .		
Razem	91.051·80	75.155·48

wartościowe rok 1935.

Wywieszki + członkowie dożywotni	Tydzień Szkoły Powszechnej	Razem	Kolejne miejsce Obwodu wg. wysokości uzyskanych sum
50·—	2.980·55	9.849·02	9
220·—	4.084·44	11.958·31	7
975·—	2.345·29	7.548·42	13
180·—	1.669·92	5.437·30	18
—	2.342·10	6.105·48	14
—	1.064·10	4.363·82	21
37·50	4.063·94	12.483·25	5
20·—	1.114·44	4.198·17	22
15·—	7.335·29	15.082·61	3
825·—	2.862·23	22.188·16	1
550·—	2.779·88	5.744·06	15
70·—	1.651·33	4.736·23	20
30·—	2.725·75	7.857·65	12
120·—	2.587·37	8.909·89	11
20·—	1.283·21	5.733·04	16
—	3.928·01	15.702·56	2
30·—	1.245·67	5.278·49	19
50·—	3.833·49	12.067·44	6
410·—	3.259·86	11.341·82	8
525·—	4.377·56	12.738·13	4
70·—	2.041·85	5.568·47	17
15·—	606·52	2.734·62	23
—	1.887·92	8.957·61	10
4.212·50	62.069·82	205.564·55	
		1·10	
		16.555·45	
		10.368·50	
	43·70	43·70	
	118·—	118·—	
4.212·50	62.231·52	232.651·30	

Komitet Okręgowy we Lwowie przyczynił się do wykończenia

	w r. 1934	w r. 1935	razem
izb szkolnych	253	302	555
kancelaryj	12	12	24
korytarzy	13	18	31
klatek schodowych	7	11	18
pokoi mieszkalnych	47	58	105
kuchen	21	26	47

ponadto budowano za pożyczki Tow.: ustępy, piece, podłogi, schody, studnie, ogrodzenia, budynki gospodarcze, wyprawy zewnętrzne, kanalizacje, dachy, przekładanie dachów, główne remonty.

Książki, czasopisma.

Informator wycieczkowy na r. 1936. — Szkolne schroniska wycieczkowe.

(Warszawa 1936 r. Skład główny „Nasza Księgarnia" Sp. Akc. Z. N. P. Św. Krzyska 18).

Nr. O. 8838/36[1]). Wydawnictwo to informuje o szkolnej akcji turystyczno - krajoznawczej i organizacji szkolnych schronisk wycieczkowych, podaje najpotrzebniejsze wskazówki praktyczne dla organizujących wycieczki i wędrówki po kraju młodzieży szkolnej, programy najważniejszych i najciekawszych wycieczek, wykaz parków narodowych, rezerwatów oraz najważniejszych zabytków architektury w Polsce, literaturę turystyczną, spis osiedli i domów wakacyjnych szkolnych, oraz wykaz schronisk zarówno szkolnych, jak i społecznych.

Informator przeznaczony jest zarówno dla nauczycielstwa, jak i dla uczniów i uczenic starszych klas, wzgl. kursów. Ministerstwo kładzie specjalny nacisk na potrzebę poinformowania młodzieży o tem wydawnictwie i zapoznania jej z jego treścią.

Cena egzemplarza wydawnictwa w handlu księgarskim wynosi 1 zł. 50 gr.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 30.473 „Fundusz szkolnych domów wycieczkowych".

---

[1]) Pismo Minist. W. R. i O. P. z dnia 5 maja 1936 r. Nr. I. W. F. 1303/36.

Jak zwiedzać Warszawę.

Pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 12 maja 1936 r.
Nr. I. W. F. 1277/36.

Nr. O. 9292/36. Ministerstwo podaje do wiadomości, że staraniem Związku Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy ukazało się wydawnictwo p. t. „Jak zwiedzać Warszawę" zawierające: a) Plan turystyczny miasta; b) Tabelaryczny wykaz objektów, godnych zwiedzania z godzinami otwarcia i cenami opłat za wejście; c) Wykaz zabytkowych kościołów Warszawy; d) Wykaz ciekawych miejscowości województwa warszawskiego, ich opis, oraz praktyczne wskazówki co do komunikacji i t. p.

Wydawnictwo to ma na celu ułatwienie organizacji wycieczek do stolicy.

Koszt wydawnictwa w formie 4 tablic wynosi zł 2.50. Zamówienia kierować należy pod adresem Związku Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy, plac Teatralny — róg Wierzbowej.

W z. Dyrektora Departamentu: (—) *A. Nowak.* Naczelnik Wydziału.

Konfiskata.

Pismo Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego z dnia 29 kwietnia 1936 r.
L. B. B. 134/132/36.

Nr. O. 8357/36. Starosta Grodzki we Lwowie zarządził dnia 22 kwietnia 1936 r. na zasadzie § 487 p. k. tymczasową konfiskatę broszury p. t. Spiwanyk Torbana z notamy — I wypysk J. Jarosławenko w całości za pieśni na str. 12 p. t. Chto żywyj ustawoj, słowa W. Paczorowskiego, zawierającego cechy przestępstw z art. 93 § 1 i 152 kk. Śpiewnik został wydany w r. 1927 we Lwowie przez Księgarnię Naukowego T-wa im. T. Szewczenki.

Za Wojewodę: (—) *Wehrstein.* Kierownik Oddziału.

Książki do bibljotek.

(*Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2. poz. 488, IV*).

A r c t M i c h a ł I. R. „Gadające Źródło", wydawnictwo M. Arcta w Warszawie, 1932 — dla młodzieży od lat 11 do 15.

B a r a b a s z S t. Sztuka ludowa na Podhalu. Część IV. Kościół w Dębnie. Wydawnictwo Książnicy - Atlas. Lwów—Warszawa, 1932 — do bibljotek nauczycielskich.

B y s t r o ń J. Człowiek i książka. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa, 1935 — jako książkę pomocniczą do bibljotek uczniów wyższych klas szkół średnich ogólno-kształcących.

C z a c h o w s k i K. Wacław Sieroszewski. Człowiek i patrjota. Bibljoteka Szkoły Powszechnej. Z cyklu: Znakomici Polacy. Nr. 81. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1933 — do bibljotek uczniowskich w trzech wyższych oddziałach szkoły powszechnej.

Informator morski i kolonjalny pod redakcją Cz. Zagórskiego. Wydawnictwo Ligi Morskiej i Kolonjalnej — do bibljotek nauczycielskich w szkołach ogólno-kształcących.

K o r c z a k o w s k i St., W o y d y n o J. Abisynja. Bibljoteka Służby Geograficznej. Nakładem Sekcji Geograficznej Towarzystwa Wiedzy Wojskowej. Warszawa, 1935 — do bibljotek nauczycielskich.

L e p e c k i M. B. „Józef Pilsudski na Syberji". Wydawnictwo Głównej Księgarni Wojskowej w Warszawie, 1935 r. — do bibljotek szkół wszelkich typów.

L o n d o n J a c k. Dolina Księżyca. Przekład Stan. Kuszelewskiej. Nakł. Towarzystwo Wydawnicze „Rój". Warszawa. Część I. (Klęska) — 1929. Księga II. (Szczęście) — 1930 — dla uczniów od lat 15.

XV lat polskiej pracy na morzu. Pod redakcją Al. Majewskiego. Gdynia, 1935. Nakł. Inst. Wydawniczego Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni — do bibljotek nauczycielskich szkół wszelkich typów.

„Podchorąży". Dwutygodnik szkół podchorążych rezerwy. Wyd. Wojskowego Instytutu Naukowo - Oświatowego w Warszawie — do bibljotek uczniowskich wyższych klas szkół średnich ogólno-kształcących oraz zakładów kształcenia nauczycieli.

R a d l i ń s k a H. Książka wśród ludzi. Uwagi o potrzebach i badaniu czytelnictwa. Wydanie II. Wydawnictwo Instytutu Oświaty Dorosłych. Warszawa, 1934 — do bibljotek nauczycielskich szkół wszelkich typów.

R o g u s k a - C y b u l s k a J a d w i g a. „Tajemnica Tatr". Nakładem Księgarni św. Wojciecha — dla młodzieży od lat 11 do 15.

S i e r o s z e w s k i W a c ł a w. „Zamorski Djabeł". Powieść dla młodzieży. Warszawa, 1935. Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska" — dla młodzieży od lat 11 do 15.

S z y m b o r s k i St. Wisła. Przewodnik dla turystów wodnych. Wydawnictwo Książnicy - Atlas. Lwów—Warszawa — do gimnazjalnych bibljotek szkolnych.

T h o m p s o n E. S. Czynk - Cap. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa — jako książkę pomocniczą do bibljotek uczniowskich dla klas od V—VII szkoły powszechnej.

Thompson E. S. Kotka śmieciarka. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa — jako książkę pomocniczą do bibljotek uczniowskich dla klas od V—VII szkoły powszechnej.

Thompson E. S. Matka cyranka. Wyd. M. Arcta. Warszawa — jako książkę pomocniczą do bibljotek uczniowskich dla klas od V—VII szkoły powszechnej.

Thompson E. S. Srebrnoplamik. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa — jako książkę pomocniczą do bibljotek uczniowskich wyższych klas szkoły powszechnej.

Thompson E. S. Wilk z Winnipeg — przyjaciel małego Jima. Przetłumaczyła Marja Arct - Golczewska. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa — jako książkę pomocniczą do bibljotek uczniowskich dla klas od V—VII szkoły powszechnej.

Nadesłane.

Zygmunt Mirtyński. Kilka zagadnień z zakresu metodyki języka łacińskiego. Trembowla 1936. Nakładem i drukiem Maksa Steiniga w Trembowli.

Adam Piasecki. „O zatrudnieniu młodzieży kończącej wyższe studja".

Treść broszury stanowi wstęp do cyklu wydawnictw, jakie Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży Akademickiej opracowuje z dziedziny studjów nad rynkiem pracy dla ludzi z wyższem wykształceniem i jest w Polsce niemal pierwszą próbą podejścia do tego zagadnienia.

Broszurę można nabyć w f-mie Gebethner i Wolff w cenie zł 0.50, przyczem całkowity dochód przeznaczony jest na cele Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Akademickiej.

„Świat i Życie".

Zeszyt V zarysu encyklopedycznego Świat i Życie zawiera z dziedziny techniki art. „Samochód i motoryzacja", napisany przez St. Strumph - Wojtkiewicz, i artykuł „Silniki" inż. S. Żukowskiego.

Z dziedziny przyrody prof. dr. J. Dembowski w artykule „Sen", nawiązując do prac wielkiego uczonego rosyjskiego Pawłowa i jego teorji odruchów warunkowych, podaje próbę wyjaśnienia genezy snu i jego skomplikowanego mechanizmu; doc. dr. P. Słonimski w dwóch artykułach: „Skóra" oraz „Serce i układ krążenia" przedstawia funkcje skóry i serca w organiźmie ludzkim; prof. dr. E. Rybka pisze o „Słońcu", tej najbliższej nam gwieździe.

Z zagadnień współczesnych o „Samorządzie" pisze prof. dr. T. Hilarowicz, o „Skarbowości" b. wiceminister skarbu prof. dr. I. Weinfeld; dr. A. Hertz w artykule „Socjalizm" daje obraz tego prądu spo-

łecznego, w artykule zaś „Socjalizm narodowy" oświetla podstawy i kierunek rozwojowy niemieckiego socjalizmu narodowego, artykuł „Skandynawja" doc. dr. St. Sawickiego jest próbą charakterystyki kraju i kultury skandynawskiej, wreszcie artykuł „Słowianie" napisany przez prof. dr. J. Czekanowskiego uzupełnia numer.

Dr. M i e r z e c k i. Dla twego zdrowia. Choroby weneryczne. Wyd. drugie z 11 rysunkami i fotografjami. (Książnica - Atlas. Lwów-Warszawa). Str. 128, zł 2.

Na półkach księgarskich pojawiło się drugie uzupełnione wydanie popularnej książki naukowej dra Mierzeckiego o życiu płciowem i chorobach wenerycznych. Ministerstwo Spraw Wojskowych i Ministerstwo Oświaty poleciły książkę dr. M. oficerom, podoficerom i żołnierzom, względnie naszym wychowawcom. (Patrz Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1936 r., str. 109).

M. S a d z e w i c z o w a. Chłodnictwo. (Lektura z Fizyki. Zesz. 1). Str. 47, Zł 0.90. (Książnica - Atlas. Lwów - Warszawa).

Jest to jakby malutka encyklopedja wiadomości o chłodnictwie w zakresie elementarnym. Dziełko przeznaczone jest dla uczniów nowego gimnazjum jako domowa lektura z fizyki. Zapełnia ono lukę w naszem piśmiennictwie popularnem, poruszając temat mało dotąd znany, nietylko dla uczni ale nawet i dla nauczycieli.

Układ treści przejrzysty, styl zwięzły i jędrny, język poprawny. Książeczka zawiera kilkanaście ilustracyj, wśród nich kilka oryginalnych.

P r z y r o d a i T e c h n i k a, czasopismo poświęcone popularyzacji nauk przyrodniczych i technicznych. (Książnica - Atlas. Lwów). Prenumerata roczna zł 10.

Zeszyt 4-ty tego czasopisma zawiera 6 większych artykułów, poświęconych zagadnieniom z dziedziny zoologji, botaniki, podróżnictwa, petrografji, górnictwa i elektrotechniki. Krótsze notatki mają za zadanie informować czytelnika o najnowszych postępach i zdobyczach wiedzy.

Z o f j a C z e r n y. Przyrządzanie potraw. Książnica - Atlas. Lwów - Warszawa. Zł 24.

Jest to zupełnie nowy, na naukowych podstawach oparty, podręcznik przyrządzania potraw, odbiegający tak treścią, jak i techniką od dotychczasowych „wzorów".

Warunki prenumeraty:

Cena prenumeraty rocznej Dziennika Urzędowego Kur. O. S. Lw. wynosi 6 złotych, która może być uregulowana w 4 ratach kwartalnych. Cena numeru pojedyńczego wynosi 60 groszy. Prenumeratę wpłacać należy wyłącznie na Konto czekowe P. K. O. Nr. 504.090. — Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego — Administracja Dziennika Urzędowego we Lwowie.

Cena ogłoszeń; Cała strona 120 zł., pół strony 65 zł., ćwierć strony 35 zł.

Adres Redakcji i Administracji:
Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego we Lwowie, ul. Karmelicka l. 4.

„Drukarnia Polska" Lwów, Krasickich 18 a. — Tel. 229-19.